

Tussentijdse rapportage 2025



Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Voortgang programma's	6
2.1	Programma 1 Bestuur en Ondersteuning	6
2.2	Programma 2 Veiligheid	9
2.3	Programma 3 Verkeer en vervoer	11
2.4	Programma 4 Economie	16
2.5	Programma 5 Onderwijs	19
2.6	Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	23
2.7	Programma 7 Sociaal domein	28
2.8	Programma 8 Duurzaamheid	36
2.9	Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	39
2.10	Algemene dekkingsmiddelen	44
2.11	Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	46
3	Reserves en voorzieningen	47
4	Bijlagen	50
4.1	Afkorting	51

1 Inleiding

Voor u ligt de tussentijdse rapportage 2025. In dit document informeren wij u over de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële ontwikkelingen tot en met 1 juli. De rapportage geeft een actueel beeld van de voortgang volgens begroting en biedt alvast een doorkijk naar het verwacht resultaat in de de jaarrekening.

Eerder hebben wij u via een raadsinformatiebrief separaat geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom het gemeentefonds en de financiële impact van de meicirculaire 2025. De septembercirculaire was bij het opstellen van deze rapportage nog niet beschikbaar en is daarom niet meegenomen. U wordt hierover op een later moment apart geïnformeerd.

Leeswijzer

De opbouw van deze rapportage volgt dezelfde structuur als de begroting en jaarrekening: per programma worden de relevante bestuurlijke en beleidsmatige ontwikkelingen weergegeven/toegelicht.

Net als bij de begroting 2025 is in het overzicht van de 'concrete voornemens' uit het collegeprogramma gebruikgemaakt van een kleurenmodel om de voortgang en planning inzichtelijk te maken:

- Paars: periode voorbereiding besluitvorming;
- Lichtblauw: besluitvorming vindt plaats;
- Geel: periode waarin de actie wordt uitgevoerd na besluitvorming of actie zonder besluitvorming.

De voortgang van de concrete voornemens uit de begroting 2025 wordt beoordeeld aan de hand van gekleurde bolletjes. Elk voornemen wordt beoordeeld op drie onderdelen: inhoud, planning en budget. Alleen de voornemens die zijn beoordeeld met een oranje of rood bolletje worden in deze rapportage nader toegelicht. De voortgang wordt als volgt aangeduid:

- Groen: loopt volgens de begroting;
- Oranje: loopt niet volgens de begroting, maar kan worden bijgestuurd;
- Rood: loopt niet volgens de begroting en kan niet worden bijgestuurd.

Wanneer bij 'Toelichting voortgang' een wijziging op inhoud of planning wordt voorgesteld is dit na vaststelling van de tussentijdse rapportage de stand van zaken op basis waarvan de voortgang wordt verantwoord in de jaarstukken. Volgens de zelfde systematiek is de begroting na wijziging de basis voor de financiële verantwoording in de jaarstukken.

Per programma worden de financiële gegevens gepresenteerd op taakveldniveau, inclusief een prognose voor het einde van het jaar. De voorgestelde bijstellingen worden verwerkt, omdat de kans groot is dat deze zich daadwerkelijk voordoen. Ontwikkelingen die minder zeker zijn, worden niet in de begroting bijgesteld, maar worden wel meegenomen in de prognose. De prognose geeft een eerste indicatie van het verwachte resultaat in de jaarrekening. Daarnaast zijn de lopende investeringen per programma opgenomen. Dit betreft investeringen waarvoor al een krediet is verleend door de gemeenteraad en die eind 2024 nog niet waren afgerond.

Conform de Financiële verordening gemeente Gorinchem 2024 worden financiële bijstellingen groter dan € 60.000 toegelicht. Voor investeringen geldt dezelfde grens. Kleinere bestuurlijk relevante mutaties worden ook toegelicht. Elke bijstelling is voorzien van een aanduiding: voordeel (v) of nadeel (n). De structurele effecten worden meegenomen in de begroting 2026 en verder.

Tot slot bevat het hoofdstuk 'Reserves en voorzieningen' een totaaloverzicht van alle bijstellingen die van invloed zijn op deze posten.

Financieel overzicht

De tussentijdse rapportage staat in het teken van de bijstellingen op de begroting 2025, als gevolg van de ontwikkelingen in de loop van het jaar. De totale bijstelling van de begroting leidt tot een voordeel van (afgerond) € 1,6 mln. In onderstaande tabel vindt u, op hoofdlijnen, een verklaring van het saldo. De voor- en nadelen op de budgetten van het Sociaal Domein worden toegelicht in het programma Sociaal Domein. Hieronder is de opbouw van het saldo op hoofdlijnen weergegeven:

Omschrijving (bedragen in € 1.000)	Bedrag	V/N
Vervroegde Tweede kamer verkiezingen (Prog. 1)	-100	N
Lagere kosten straatvegen DVO Waardlanden (Prog. 3)	131	V
Doorschuiven boekwaarde OVL (Prog. 3)	502	V
Verlagen verliesvoorziening Groote Haar (Prog. 4)	500	V
Hogere kosten DVO's Waardlanden (Prog. 8)	-140	N
Aframen opbrengsten begraafrechten (Prog. 8)	-100	N
Verhogen budget planschade (Prog. 9)	-100	N
Hogere bouwleges (Prog. 9)	400	V
Hogere Dividenduitkeringen (Prog. AD)	410	V
Vrijval stelpost personeelslasten (Prog. AD)	272	V
Overige bijstellingen	-153	N
Totaal	1.622	V

Invloed op het begrotingssaldo

Bij elk P&C-document wordt een actueel overzicht gegeven van de ontwikkeling van het begrotingssaldo. Het saldo waarmee we deze tussentijdse rapportage starten, sluit aan op het saldo dat in de raadsvergadering van juli 2025 is vastgesteld. De onderstaande tabel geeft het effect van de tussentijdse rapportage op dit saldo weer.

Begrotingssaldo 2025 (bedragen in € 1.000; - = nadeel)	Bedrag
Bijgesteld begrotingssaldo juli 2025	1.138
Effect tussentijdse rapportage	1.622
Bijgesteld begrotingssaldo	2.760

Meicirculaire gemeentefonds

De gevolgen van de meicirculaire 2025 voor het begrotingssaldo, zijn onderdeel van het begrotingssaldo juli 2025 en in bovenstaand overzicht verwerkt. De septembercirculaire, die in de regel op Prinsjesdag wordt gepubliceerd, heeft daarop nog effect.

Het Sociaal Domein

Voor de budgetten van het Sociaal Domein geldt de afspraak dat voor- en nadelen verrekend worden met de reserve Sociaal Domein. Deze onderdelen hebben dus geen invloed op het begrotingssaldo. Het voordeel van € 112.000 wordt toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein. Hieronder volgt een overzicht van de ontwikkelingen in het Sociaal domein.

Omschrijving (bedragen in € 1.000)	Bedrag	V/N
Uitvoeringskosten WSW en arbeidsparticipatie	-50	N
Toename cliënten Wmo (individuele begeleiding en dagbesteding) en hogere indexering	-405	N
Hogere baten eigen bijdragen Wmo	300	V
Afronding inkooptraject Molenhopper	54	V
Vertraagde uitvoering Strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg	80	V
Overige voor- en nadelen Sociaal Domein	133	V
Totaal bijstellingen budgetten Sociaal Domein	112	V
Storting in de reserve Sociaal Domein	112	N
Totaal	0	

Prognose jaarrekeningresultaat voor bestemming

Net als in voorgaande jaren is een budgetprognose opgenomen voor het einde van het jaar. Het totaal van de opgenomen prognoses geeft een voordeel van € 845.000. Het gaat hierbij om een inschatting. De genoemde bedragen zijn nog niet daadwerkelijk ontvangen en/of betaald en kunnen nog afwijken. Daarom zijn deze bedragen (nog) niet verwerkt in de budgetten en niet toegevoegd aan het begrotingssaldo of een bestemmingsreserve. Bij de feitelijke realisatie (jaarrekening 2025) zal de verwerking plaatsvinden, inclusief een voorstel voor de bestemming ervan. De voornaamste onderwerpen van de prognose zijn:

Omschrijving (bedragen in € 1.000)	Bedrag	V/N
Vertraagde winstneming Oost II (Prog. 4)	65	V
Vergoeding onderwijs aan asielzoekers (Prog. 5)	190	V
Lagere bijdrage jeugdhulpgebruik SOJ (Prog. 7)	360	V
Middelen Wet open Overheid (Woo) (Prog. Overhead)	170	V
Middelen E-depot (Prog. Overhead)	60	V
Totaal	845	V

Op basis van de huidige beleidslijnen ziet het resultaat er bij de jaarrekening als volgt uit:

Prognose jaarrekeningresultaat 2025 (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	Bedrag
Bijgesteld begrotingssaldo	2.760
Prognose jaarrekeningresultaat voor bestemming	845
Toevoeging saldo grondexploitaties aan reserve Infrastructuur	-65
Toevoeging reserve Onderwijshuisvesting	-190
Toevoeging reserve Sociaal Domein	-360
Verwacht jaarrekeningresultaat na bestemming	2.990

Verloop algemene reserve

De ontwikkeling van de algemene reserve in 2025 wordt hieronder weergegeven. De algemene reserve vormt het belangrijkste onderdeel van het weerstandsvermogen.

Saldo algemene reserve (bedragen in € 1.000)	Bedrag
Saldo algemene reserve conform jaarrekening 2024	30.468
Resultaat na bestemming jaarrekening 2024	2.479
Inzet algemene reserve t.b.v. dekking investeringen 2025 (PPN 2024)	-3.800
Saldo algemene reserve ultimo boekjaar	29.147

Meerjarensaldo

Het begrotingssaldo is gebaseerd op de perspectiefnota 2026. Het meerjarensaldo wordt bijgesteld op basis van de meerjarige effecten vanuit de tussentijdse rapportage 2025.

Meerjarenperspectief (bedragen in € 1.000; - = nadeel)	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo perspectiefnota 2026	1.332	184	664	1.429
Effecten tussentijdse rapportage 2025	-717	-26	-54	-120
Bijgesteld begrotingssaldo	615	158	610	1.309

Samenvattend

De tussentijdse rapportage 2025 laat voor het jaar 2025 verschillende voor- en nadelen zien. Dit leidt tot een positieve bijstelling van het begrotingssaldo en de verwachting dat ook de jaarrekening 2025 met een positief saldo sluit. De voordelen in 2025 zijn echter vooral incidenteel van aard. En leiden in een deel van de gevallen, door een veranderde planning, tot nadelen in latere jaren. Voor 2026 heeft de tussentijdse rapportage dan ook een negatief effect. Voor de jaren 2027-2029 is het negatieve effect niet zo groot. Het begrotingssaldo voor deze jaren blijft echter beperkt. Deze tussenrapportage bevestigt dan ook de noodzaak van financieel solide beleid, dat zal worden voortgezet in de begroting 2026.

2 Voortgang programma's

2.1 Programma 1 Bestuur en Ondersteuning

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Vastgoed							
1. We actualiseren ons vastgoedbeleid. Een nieuw vastgoedbeleid biedt de mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan de stad op het gebied van maatschappelijke doelen, duurzaamheid en stedelijke ontwikkeling.	RB						
3. We maken een verduurzamingsplan voor onze gemeentelijke gebouwen en verduurzamen onze gebouwen volgens dit plan.							
Bedrijfsvoering en dienstverlening							
1. We werken aan een divers personeelsbestand binnen de gemeente, door niemand uit te sluiten bij werving en selectie. We vinden diversiteit belangrijk en realiseren voorzieningen en regelingen die recht doen aan inclusie.							
3. We ontwikkelen de kwaliteit van persoonlijke dienstverlening. Bijvoorbeeld door te investeren in middelen die controles van identiteitsdocumenten makkelijker maken.							
5. We vernieuwen de inrichting van de publieke ruimte in het stadhuis op basis van de uitkomsten van het gezamenlijke dienstverleningsconcept 2024-2025.							
6. We vernieuwen onze telefooncentrale, om de telefonische dienstverlening door te ontwikkelen.	CB						
7. We monitoren onze dienstverlening en meten de klanttevredenheid met een nieuwe tool, zodat we weten waar we bij moeten sturen.							
8. We stellen een gemeentebreed ontwikkelplan op om als organisatie meer datagedreven te gaan werken, bijvoorbeeld in het sociaal domein of het beheer van de openbare ruimte. Datagedreven werken is daarbij geen doel op zichzelf, maar een middel om onze informatiepositie te verbeteren, zodat we daarmee beleidsdoelstellingen kunnen bereiken en publieke meerwaarde kunnen vergroten.							
9. We verbeteren de leefbaarheid in wijken door te zorgen dat de informatie in de Basisregistratie Personen (BRP) klopt en we in beeld hebben wie waar woont, om illegale bewoning van leegstaande locaties tegen te gaan.							
Communicatie en participatie							
1. We stellen beleid en afspraken op over hoe inwoners en organisaties de gemeente uit kunnen dagen om taken over te nemen. We maken daarvoor een inventarisatie op welke onderwerpen taken overgenomen kunnen worden en nodigen inwoners uit om hierover mee te denken.							
3. We stellen een merkenstrategie op om één sterk, gemeentelijk merk neer te zetten en te versterken. We laten daarmee zien wat de gemeente allemaal doet en zoeken actief de samenwerking op met andere partijen die het merk Gorinchem uitdragen.	CB						
Regionale samenwerking en lobby							
2. We werken onze regionale strategie bij. Daarin maken we zichtbaar welke vormen van regionale samenwerking het best aansluiten bij onze gemeentelijke doelstellingen, zodat onze inzet aansluit bij gemeentelijke doelen. Hierover gaan we met de gemeenteraad in gesprek.							

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
3. We gebruiken de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen om de positie van de gemeenteraad te versterken, met de mogelijkheden die de wijziging van de wet hiervoor biedt. Dit betrekken we bij de noodzakelijke wijziging van gemeenschappelijke regelingen.							
4. We stellen een lobbystrategie op, aan de hand van de ambities van onze gemeente.							
5. We werken samen met andere gemeenten die dezelfde belangen hebben als wij aan lobbytrajecten. Dat doen we in de regio, of met gemeenten die om andere redenen op ons lijken, bijvoorbeeld andere middelgrote gemeenten.							
6. We zetten in op het binnenhalen van provinciale, nationale en Europese subsidies. Toegekende subsidies worden beheerd.							
Nieuw vanaf de begroting 2025							
We gaan aan de slag met het herijken van het gemeentelijk subsidiebeleid waarbij we kritisch gaan kijken naar de inzet van alle subsidiegelden in relatie tot de gemeentelijke doelen en effectiviteit.							

Nr.	Toelichting voortgang
Bedrijfsvoering en dienstverlening	
5.	De uitwerking van het gezamenlijk dienstverleningsconcept is vertraagd. We werken een plan uit om de centrale hal en de balies van burgerzaken aan te passen om de toegankelijkheid en privacy te verbeteren. Parallel daaraan wordt het werkcentrum ontwikkeld (arbeidsmarktregio).

Bestuur en ondersteuning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV0.1 Bestuur	2772	6	N	2.777	2.777
TV0.2 Burgerzaken	1721	192	N	1.913	1.913
TV0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	704	-14	V	690	690
Lasten	5.197	184	N	5.381	5.381
TV0.1 Bestuur	3	-	N	3	3
TV0.2 Burgerzaken	743	122	V	864	864
TV0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	670	-50	N	620	620
Baten	1.416	72	V	1.487	1.487
Totaal van saldo baten en lasten	-3.781	-112	N	-3.893	-3.893
Stortingen in reserves	-	-		-	-
Onttrekking aan reserves	-	-		-	-
Saldo	-3.781	-112	N	-3.893	-3.893

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten			
TV0.2 Burgerzaken	192 N	100 N	Vanwege de val van het kabinet worden in oktober vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer gehouden.
		92 N	In 2025 is er een lichte stijging in het aantal aanvragen van reisdocumenten en naturalisaties. Dit leidt niet alleen tot hogere inkomsten voor de gemeente (zie TV0.2 baten), maar ook tot een toename van de afdrachten aan het Rijk.
Baten			
TV0.2 Burgerzaken	122 V	122 V	In 2025 is er een lichte stijging in het aantal aanvragen van reisdocumenten en naturalisaties. Dit geeft een hogere opbrengst aan ontvangen leges (zie TV0.2 lasten).

2.2 Programma 2 Veiligheid

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Veiligheid							
1. We geven uitvoering aan de ambities die zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026.			RB				
a. Ondermijning;			RB				
b. Zorg en Veiligheid;			RB				
c. Digitale Veiligheid;			RB				
d. Veilige woon- en leefomgeving;			RB				
e. Beheersen van veiligheidsrisico's.			RB				
2. We organiseren activiteiten die bijdragen aan de bewustwording van medewerkers, inwoners en ondernemers op het gebied van ondermijning.							
3. We nemen actief deel aan regionale overleggen over ondermijning.							
4. We organiseren bijeenkomsten over het thema veiligheid voor de gemeenteraad.							
5. De wijkboa's werken wijkgericht en nemen deel aan wijkoverleggen.							

Veiligheid (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	4.756	-7	V	4.749	4.749
TV1.2 Openbare orde en Veiligheid	2.050	-67	V	1.983	1.983
Lasten	6.806	-74	V	6.732	6.732
TV1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	84	-		84	84
TV1.2 Openbare orde en Veiligheid	210	10	V	219	219
Baten	293	10	V	303	303
Totaal van saldo baten en lasten	-6.512	84	V	-6.429	-6.429
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	4	-	-	4	4
Saldo	-6.508	84	V	-6.425	-6.425

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verschil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten	67 V	67 V	Een aantal geplande projecten op het gebied van Openbare orde en Veiligheid zal dit jaar niet worden uitgevoerd. Dit levert een financieel voordeel op van € 67.000 in 2025.
TV1.2 Openbare orde en Veiligheid			

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Aankoop Opel combo T&H		33	N	33
Aanschaf casemanagementsysteem	62	-		62
Lasten	62	33	N	95
Totaal investeringen	62	33	N	95

Aankoop Opel combo T&H

Als gevolg van onherstelbare schade aan een voertuig van team Veiligheid en Toezicht (total loss) is een nieuw voertuig aangeschaft. De lasten hiervan worden gedekt binnen de beschikbare investeringsruimte voor het rijdend materieel.

2.3 Programma 3 Verkeer en vervoer

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Mobiliteit							
1. We onderzoeken de mogelijkheden voor een extra plek in het centrum om fietsen beveiligd te parkeren aangevuld met mogelijk andere faciliteiten zoals een openbaar toilet.	●	●			●	●	●
RB							
2. We verbeteren de fietsvoorziening langs de Nieuwe Hoven.	●	●	●	●	●	●	●
3. We richten de Haarsekades fietsvriendelijk in	●				●	●	●
CB							
5. We overleggen met de provincie en Qbuzz of zij aanvullende OV-lijnen kunnen exploiteren.	●	●	●	●	●	●	●
6. We introduceren vervoer op afroep, zoals een Wijkhopper.	●	●			●	●	●
7. We stimuleren initiatieven die mensen oproepen om op andere manieren te reizen dan met de auto tijdens de spits.	●	●	●	●	●	●	●
CB							
8. De Mollenburgseweg richten we in als 30 km/u weg.	●	●	●	●	●	●	●
9. Met de herinrichting van de Banneweg en omgeving, verbeteren we de verkeersveiligheid, oversteekbaarheid en doorstroming.	●	●			●	●	●
11. We werken samen met andere overheden langs de A27 aan het beperken van de overlast tijdens de werkzaamheden. We kijken met Rijkswaterstaat of we de veerdienst in kunnen zetten als alternatieve route tijdens de werkzaamheden aan de A27.	●	●	●	●	●	●	●
12. We lobbyen voor de realisatie van een OV Hub en met provincies en gemeenten langs de A15 voor het verbeteren van de doorstroming op deze weg.	●	●	●	●	●	●	●
CB							
13. We organiseren een pilot voor het stimuleren van kleine elektrische vrachtwagens voor het bevoorraden van de winkels in de binnenstad.	●	●			●	●	●
CB							
14. We evalueren de Mobiliteitsvisie 2040 en het uitvoeringsprogramma 2020-2023 en stellen een uitvoeringsprogramma voor de periode 2024-2027 op. Daarbij geven we prioriteit aan uitvoering van projecten uit de top 10 van fietsknelpunten en het aanpakken van de grootste knelpunten voor voetgangers en fietsers in de binnenstad.	●	●	●	●	●	●	●
Raadsagenda							
We geven invulling aan de raadsopdracht fietsveiligheid.	●	●	●	●	●	●	●
Nieuw vanaf de begroting 2025							
We stemmen de parkeertarieven beter af op de regio.	●				●	●	●
We onderzoeken de mogelijkheden om parkeergarage Kweeklust en de omliggende openbare ruimte op te knappen.	●				●	●	●

Nr.	Toelichting voortgang
Mobiliteit	
1	Het vinden van een geschikte locatie voor een bewaakte fietsenstalling met aanvullende voorzieningen blijkt uitdagender dan verwacht. Hetzelfde geldt voor de exploitatie van de voorziening. De verwachting is dat er begin 2026 meer duidelijkheid is. Het is mogelijk dat de planning uitloopt.
9	Bij het project Banneweg is de verbreding van de spoorwegovergang een belangrijk onderdeel waarvoor we afhankelijk zijn van ProRail. De middelen die we hieraan besteden passen weliswaar binnen het investeringsbudget, maar mogen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) niet worden geactiveerd. Hiervoor is dan ook een exploitatiebudget nodig. Tevens ontstaat er een BTW-issue wat kan leiden tot hogere lasten dan waarmee tot op heden rekening is gehouden. Om die reden is het budget op oranje gezet. De einddatum van het project is formeel 31-12-2026. De verwachting is dat de laatste werkzaamheden weliswaar in december 2026 worden afgerond, maar dat er nog laatste facturen en afrekeningen (waaronder de subsidie) in 2027 zullen zijn. Daarom wordt voorgesteld de planning te wijzigen in 2027.
13	De pilot wordt meegenomen in het Programma Mobiliteit en het Gebiedspaspoort Binnenstad in 2026. Hierdoor kan de communicatie met de ondernemers beter worden georganiseerd.
14	Het Programma Mobiliteit zal ongeveer een half jaar later worden afgerond. Een collegebesluit wordt begin 2026 verwacht. De evaluatie en actualisatie van de Mobiliteitsvisie zijn hier onderdeel van.

Verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV2.1 Verkeer en vervoer	8.340	-186	V	8.154	8.154
TV2.2 Parkeren	1.118	-33	V	1.085	1.085
TV2.3 Recreatieve Havens	748	-34	V	714	714
TV2.4 Economische Havens en waterwegen	29	-3	V	26	26
TV2.5 Openbaar vervoer	4.090	257	N	4.347	4.347
Lasten	14.326	1	N	14.327	14.327
TV2.1 Verkeer en vervoer	420	497	V	916	916
TV2.2 Parkeren	919	65	V	984	984
TV2.3 Recreatieve Havens	196	-65	N	131	131
TV2.4 Economische Havens en waterwegen	265	65	V	330	330
TV2.5 Openbaar vervoer	3.231	398	V	3.628	3.628
Baten	5.031	960	V	5.990	5.990
Totaal van saldo baten en lasten	-9.295	958	V	-8.337	-8.337
Stortingen in reserves	9.484	-1.563	V	7.921	7.921
Onttrekking aan reserves	6.899	493	V	7.392	7.392
Saldo	-11.880	3.015	V	-8.865	-8.865

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten			
TV2.1 Verkeer en Vervoer	186 V	99 V	Door de actualisatie van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met Waardlanden is de verwachting dat de kosten voor het straatvegen met € 131.000 kunnen worden verlaagd. De kosten voor de verwerking van het straatvuil en -slib stijgen daarentegen met € 32.000. Van het positieve saldo van € 99.000 wordt conform vigerend beleid 50% verrekend met de egalisatievoorziening Riolering zie TV7.2.
		100 N	De vervanging van reguliere verlichtingsarmaturen door led-verlichting verloopt niet volgens de beoogde planning. Hierdoor worden de verwachte exploitatievoordelen op energie en (meerjarig) onderhoud in 2025 nog niet geheel behaald.
		602 V	Door de genoemde vertraging OVL wordt de afboeking van de restant boekwaarde OVL niet in 2025 gedaan, maar schuift deze een jaar door naar 2026.
		190 V	Door de verlaging van de rekenrente ontstaat op TV2.1 een rentevoordeel ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Zie verder de toelichting op programma Algemene Dekkingsmiddelen (storting in de reserves).
		500 N	Voor de herinrichting van de Banneweg is ook budget nodig voor kosten die niet mogen worden geactiveerd. Deze hebben met name te maken met de aanpassing van de spoorwegovergang. Deze incidentele kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Infrastructuur.
TV2.5 Openbaar Vervoer	257 N	75 N	De aanleg van glasvezelkabel door E-fiber heeft langer geduurd dan oorspronkelijk gepland, waardoor er extra kosten zijn gemaakt. Deze kosten worden in rekening gebracht bij E-fiber (zie baten).
		150 N	De ontwikkelingen op de brandstofmarkt en een actualisatie van de begroting nopen tot een bijstelling van o.a. de energie- en brandstofkosten. Hierdoor nemen de exploitatielasten voor de veerdienst substantieel toe. Zie ook de toelichting bij de baten.
		80 N	De onderhoudskosten voor de verbinding Kop van het Land worden structureel bijgeraamd. Deze worden volledig vergoed door de gemeenten Dordrecht en Altena.
		70 N	De reparatie van de schade aan de Gorinchem VIII zorgt incidenteel voor extra kosten. Deze kosten worden grotendeels gedekt door de verzekering en deels gedragen door de oevergemeenten
		78 V	De salaris- en inhuurkosten voor Gorinchem Algemeen worden met ingang van 2025 niet meer alleen door Gorinchem gedragen, maar volgens de samenwerkingsovereenkomsten gedeeltelijk doorberekend aan de oevergemeenten.
Baten			
TV2.1 Verkeer en Vervoer	497 V	75 V	Zie toelichting TV2.1 lasten E-fiber.
		271 V	E-fiber legt in Gorinchem glasvezelkabel aan. Voor het openleggen en toekomstig herstel van de openbare verharding betaalt E-fiber een degeneratievergoeding aan de gemeente. In 2025 betreft dit een bedrag van € 271.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve degeneratie.
		115 V	Aan degeneratievergoedingen van derden wordt meer verwacht, dan oorspronkelijk geraamd. Deze meeropbrengst wordt toegevoegd aan de reserve Degeneratie.
		85 V	Van de NUTS-bedrijven wordt € 85.000 meer aan leges verwacht, dan oorspronkelijk geraamd.
		50 N	De beoogde meeropbrengst van € 50.000 uit de reclamemasten langs de A27 wordt in 2025 niet gerealiseerd, omdat Rijkswaterstaat hier in verband met de verkeersveiligheid geen vergunning voor afgeeft.

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
TV2.2 Parkeren	65 V	65 V	De opbrengsten van de parkeergarages zijn hoger dan verwacht en worden naar boven bijgesteld.
TV2.3 Recreatieve Havens	65 N	65 N	De geraamde baten worden (administratief) gecorrigeerd en toegevoegd aan TV2.4. Dit betreft de eerdere bijstelling van de liggelden riviercruisevaart.
TV2.4 Economische Havens en Waterwegen	65 V	65 V	Zie toelichting op TV2.3.
TV2.5 Openbaar Vervoer	398 V	61 V	De deelnemende gemeenten aan Riveer betalen mee aan de schade aan de Gorinchem VIII.
		80 V	De gemeenten Dordrecht en Altena betalen de onderhoudskosten voor de verbinding Kop van het Land voor 100%.
		250 V	De gevolgen van de toename van de energie- en brandstofkosten, de toerekening van de salariskosten Gorinchem en de bijdrage in de nog te behalen ombuiging in de salariskosten voor elektrisch varen, worden doorberekend aan de deelnemende gemeenten.
Reserves			
Stortingen in de reserves	1.563 V	1.950 V	De storting in de afschrijvingsreserve Nieuwe Lingebrug wordt niet gerealiseerd omdat de grond niet is ingebracht. Op TV8.3 staat hier een nadeel tegenover.
		271 N	Dit betreft de storting van de degeneratievergoeding E-Fiber.
		115 N	De betreft de storting van de extra opbrengsten degeneratievergoedingen van derden.
Onttrekking aan de reserves	493 V	500 V	Dit betreft een onttrekking voor het exploitatiebudget voor de Banneweg.

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Openbare verlichting 2024	78			78
Openbare verlichting 2025	59			59
Verduurzaming openbare verlichting 2024	522			522
Verduurzaming openbare verlichting 2025	522			522
Fietsparkeren binnenstad	200			200
Vervangen brug Haagje	140			140
Voorzieningengebouw Kriekenmarkt	380	57	N	437
Verduurzaming havendienst	54			54
Havens geleidewerken	136			136
Herinrichting Banneweg fase 2 infra	12.636			12.636
Grondverwerving Banneweg fase 2	180			180
Herinrichting Banneweg 2019	2.390			2.390
Infra aanpassingen ivm OV concessie	100			100
Mobiliteit 2020	354			354
Mobiliteit 2024	4.912	-35	V	4.877
Herinrichting Haarsekades	2.448	228	N	2.676
Top tien fietsknelpunten 2024	50	21	N	71
Top tien fietsknelpunten 2025	300	-21	V	279
Parkeermanagementsysteem parkeergarages	250			250

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Straatparkeren nieuwe modems	100			100
Vervangen auto 18 Renault kangoo	42	-42	V	0
Herinrichting schoolomgeving Retranchement	475			475
Riviercruisevaarsteiger	550			550
Stroompunten elektrische veren	281	160	N	441
Straatmeubilair 2025	95			95
Verkeersborden 2025	43			43
Vervanging wegen 2025	1.721	126	N	1.847
Nieuwe Lingebrug	21.340			21.340
Herinrichting Arkelsedijk	2.684			2.684
Vervangen brug Dreesstraat	113			113
Vervangen brug Den Uylstraat	149			149
Openbare ruimte infra gymzaal 't Gilde	560			560
Reconstructie fietspaden	708			708
Lasten	54.572	494	N	55.066
Herinrichting Banneweg fase 2 infra	687			687
Herinrichting Banneweg 2019	553			553
Herinrichting Haarsekades		228	V	228
Stroompunten elektrisch varen	197			197
Vervanging wegen 2025		126	V	126
Nieuwe Lingebrug	4.720			4.720
Herinrichting Arkelsedijk	1.507			1.507
Baten	7.664	354	V	8.018
Totaal investeringen	46.908	140	N	47.048

Nr.	Bijstelling investeringen
Voorzieningengebouw Kriekenmarkt	De oorzaak hiervan is de doorlooptijd van het besluitvormingsproces en de daaropvolgende uitvoering. Dit heeft geleid tot een stijging van de projectkosten.
Herinrichting Haarsekades	Voor het inrichten van de Haarsekades is een subsidie ontvangen van € 228.000 die wordt gebruikt om het project te realiseren.
Stroompunten elektrische veren	De aanlegkosten van de stroompunten voor het elektrisch varen zijn o.a. door de plaatselijke situatie qua infrastructuur, stedelijk aanzicht, omgeving en complexiteit van het project hoger uitgevallen. Een deel van de kapitaallasten wordt doorberekend aan de oevergemeenten.
Vervanging Wegen 2025	Betreft een subsidie die is ontvangen van € 126.000 die wordt gebruikt voor de vervanging van wegen.

2.4 Programma 4 Economie

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Economie en arbeidsmarkt							
1. We stellen een strategische agenda voor het bedrijfsleven op, met als doel het ondernemersklimaat en de samenwerking met het bedrijfsleven te verbeteren. We maken daarbij gebruik van accountmanagement en een vast aanspreekpunt voor bedrijven.	CB						
2. We zetten het ondernemerschap en de maatschappelijke bijdrage van ondernemers centraal tijdens jubilea, openingen, de Dag van de Ondernemer en andere representatieve momenten.							
4. We zetten het uitvoeringsplan Mooiste vesting in 2024 voort, met als doel een aantrekkelijke binnenstad voor bewoners en bezoekers.							
5. We faciliteren de uitvoering van het concept Warenhuis Gorinchem van de ondernemersvereniging.	CB						
6. We houden binnen diverse samenwerkingsverbanden nauw contact met ondernemers en vastgoedeigenaren, om samen te kijken wat er nodig is om de binnenstad aantrekkelijk te maken en te houden.							
7. Voor de binnenstad wordt het gebiedspaspoort opgesteld.							
8. We onderhouden meerdere keren per jaar contact met de wijkwinkelcentra waarbij we samenwerken aan de vitaliteit deze gebieden.							
9. We stellen gebiedsprofielen op voor bestaande, waaronder watergebonden, bedrijventerreinen. Per bedrijventerrein werken we aan een agenda voor de komende jaren. De ontwikkelrichting per bedrijventerrein vormt de basis voor een nieuw bedrijventerreinenbeleid.	RB						
10. We leveren een bijdrage aan de verbetering van de organisatiegraad van het bedrijfsleven op bedrijventerreinen. Samen met ondernemers verkennen we wat hiervoor nodig is.	RB						
11. We stimuleren ondernemers op de bedrijventerreinen om te verduurzamen, te vergroenen en elkaars energie te gebruiken.							
Toerisme en citymarketing							
3. In samenwerking met GCM en partners in de stad, zoals culturele instellingen, vernieuwen we de marketingstrategie uit 2017. Na actualisatie zal GCM de uitvoering op zich nemen.							
4. In samenwerking met GCM en andere partners in stad en regio, zoals de Vestingdriehoek en de Nieuwe Hollandse Waterlinie, stellen we een integraal toeristisch beleid op. Daarbij gaan we uit van bestaande faciliteiten en lopende ontwikkelingen, zoals de toenemende hoeveelheid riviercruiseschepen, en hebben we aandacht voor zowel bewoners als bezoekers.	RB						
Nieuw vanaf de begroting 2025							
We wijzigen de dienstverleningsovereenkomst met Citymarketing.							

Nr. Toelichting voortgang
**Economie
en
arbeidsmarkt**

1. We geven uitvoering aan het accountmanagement middels een going concern aanpak. We informeren de gemeenteraad in 2026 over onze aanpak en strategische agenda.
5. Als gemeente zijn we volgend aan de uitvoering door Hartje Gorcum. De uitvoering van de fysieke aankleding door Hartje Gorcum loopt achter op de planning. Aangezien de subsidieperiode 2023-2025 eind 2025 afloopt, is het wenselijk om begin 2026 een evaluatie uit te voeren. Deze evaluatie biedt inzicht in de gerealiseerde effecten van de afgelopen subsidieperiode en vormt de basis voor eventuele bijsturing richting de nieuwe subsidieperiode 2026–2027.
9. Voor de Vleugels van de stad waaronder Spijksedijk, Stationsomgeving en Schelluinsestraat is het gebiedspaspoort Vleugels van de stad in ontwikkeling. Als bouwsteen daarvoor is een Marktverkenning kantoren uitgevoerd. Verder onderzoeken we de mogelijkheden om onder de omgevingswet een omgevingsprogramma economie op te zetten voor alle bedrijventerreinen/ werklocaties, wat op stadsniveau meer inzicht geeft in waar we welk type bedrijf kunnen en willen faciliteren. Participatie maakt hier tevens onderdeel van uit. In dit onderzoek moet ook duidelijk worden welke capaciteit en financiën hiervoor benodigd zijn. De planning loopt mogelijk uit.

**Toerisme
en
citymarketing**

4. In lijn met de omgevingswet is integraal toeristisch beleid onderwerp van college besluitvorming. Het concept wordt wel met de gemeenteraad gedeeld.

Economie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV3.1 Economische ontwikkeling	1.533	-75	V	1.458	1.458
TV3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	19.976	-6.052	V	13.923	13.923
TV3.3 Bedrijfsloket en - regelingen	24	-		24	24
TV3.4 Economische promotie	737	-51	V	686	686
Lasten	22.270	-6.179	V	16.091	16.091
TV3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	19.668	-5.508	N	14.160	14.225
TV3.3 Bedrijfsloket en - regelingen	164	-		164	164
TV3.4 Economische promotie	337	90	V	427	427
Baten	20.169	-5.417	N	14.752	14.817
Totaal van saldo baten en lasten	-2.101	761	V	-1.339	-1.274
Stortingen in reserves	-	-		-	
Onttrekking aan reserves	65	-		65	65
Saldo	-2.036	761	V	-1.274	-1.209

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verschil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten			
TV3.1 Economische Ontwikkeling	75 V	61 V	Naar aanleiding van het amendement Ondernemersfonds Gelijke monniken, gelijke kappen is in 2025 budget opgenomen voor de participatie van de gemeente in het ondernemersfonds. Het budget wordt verdeeld over de verschillende budgetten van de gemeentelijke panden. Op andere taakvelden leidt dit tot een last van € 61.000. Per saldo gaat het om een budgettair neutrale wijziging.
TV3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.052 V	6.052 V	Dit betreft voornamelijk het later dan gepland verkopen van percelen op Oost II. Deze vertraagde opbrengsten zorgen tevens voor een lagere afname van de boekwaarde (voordeel aan de lastenkant).
		500 V	Dit betreft een vrijval van de verliesvoorziening Groote Haar als gevolg van de lagere rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties.
Baten			
TV3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.508 N	5.508 N	Dit betreft voornamelijk het later dan gepland verkopen van percelen op Oost II. Dit zorgt voor een vertraging van de opbrengsten. Zie toelichting TV3.2 fysieke bedrijfsinfrastructuur.
TV 3.4 Economische Promotie	90 V	70 V	Bij het opstellen van de jaarrekening 2024 was de opbrengst van de toeristenbelasting nog niet bekend en is hiervoor een voorzichtige inschatting gemaakt. De daadwerkelijk opbrengst is hoger uitgevallen dan voorzien en is een incidenteel voordeel voor 2025.

Investerings- (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Het verhaal van de vesting	72	15	N	87
Entrees museum	84	25	N	109
Lasten	156	40	N	196
Het verhaal van de vesting		15	V	15
Inkomsten	0	15	V	15
Totaal investeringen	156	25	N	181

Het verhaal van de vesting

Voor de investering Het verhaal van de vesting is een bijdrage ontvangen van € 15.000 van de provincie. Zowel de baten als lasten worden daarom met € 15.000 bijgeaamd.

2.5 Programma 5 Onderwijs

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Onderwijs							
1. Er is een nieuw integraal onderwijshuisvestingsplan (IHP) vastgesteld in 2023. We voeren de opgenomen projecten uit binnen het vorige en het nieuwe IHP. Per project leggen we een business plan voor aan de raad.	●	●	●	●	●	●	●
2. We hebben de nieuwbouw van het Gilde Vakcollege Techniek gerealiseerd. Het gebouw is begin 2025 in gebruik genomen en de opening was in maart 2025.	●				●	●	●
3. We onderzoeken in een continu proces passende subsidiemogelijkheden voor onze investeringen in onderwijs, zowel onderwijsinhoudelijk als voor huisvesting.	●	●	●	●	●	●	●
4. We blijven inzetten op de lobby richting de Rijksoverheid waarin we steeds aandacht vragen voor onze bijzondere en grote regionale onderwijsfunctie en de daarbij behorende kosten.	●	●	●	●	●	●	●
5. Samen met het bedrijfsleven en onderwijs ontwikkelen we het i_lab verder als inspirerend centrum waar leren, werken en innoveren samenkomen. Zowel fysiek op de Beroepencampus en als aanjager in een groot regionaal netwerk.	●	●	●	●	●	●	●
6. We vergroten de regionale betekenis van het i_lab met alle omliggende gemeenten die zich hebben verbonden aan het i_lab, met het pact 'Samen voor Elkaar'.	●	●	●	●	●	●	●
7. We verbreden, samen met het onderwijsveld en maatschappelijke partners, onze aanpak rondom laaggeletterdheid naar een aanpak rondom basisvaardigheden, zoals lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. We werken daarbij mee aan de monitor laaggeletterdheid van het CBS.	CB ●	●	●	●	●	●	●
8. We zetten in op toegankelijkheid van de communicatie met onze stad, onder meer via de campagne 'Huh? Wat bedoelt u?' en de Brievenwasserette.	●	●	●	●	●	●	●
Nieuw begroting 2025							
We streven naar een betere inzet van de wijkfunctie van de Brede Scholen voor zaken die ruimte vragen.	●				●	●	●

Onderwijs (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV4.1 Openbaar basisonderwijs	314	20	N	334	334
TV4.2 Onderwijshuisvesting	4.965	-1.302	V	3.663	3.663
TV4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	8.297	1.157	N	9.454	9.264
Lasten	13.576	-126	V	13.450	13.260
TV4.2 Onderwijshuisvesting	191	49	V	240	240
TV4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.873	1.267	V	4.140	4.140
Baten	3.063	1.317	V	4.380	4.380
Totaal van saldo baten en lasten	-10.512	1.442	V	-9.070	-8.880
Stortingen in reserves	1.049	170	N	1.219	1.219
Onttrekking aan reserves	1.607	-488	N	1.119	1.119
Saldo	-9.954	784	V	-9.170	-8.980

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten			
TV4.2 Onderwijshuisvesting	1.302 V	689 V	Door de verlaging van de rekenrente ontstaat op taakveld 4.2 een voordeel ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Zie verder de toelichting op programma Algemene Dekkingsmiddelen (storting in de reserves).
		170 V	Door de vertraging van de realisatie van de nieuwbouw voor Beatrix De Burcht en de Regenboogschool, is het exploitatiebudget voor de locatie Retranchement in 2025 niet benodigd. Dit schuift (via een reservemutatie) door naar 2026.
		100 V	De incidentele exploitatiebijdrage van de gemeente aan het i_lab is in 2025 niet benodigd. Deze blijft daarom in de dekkingsreserve i_lab.
		435 V	Door diverse ontwikkelingen ten aanzien van het voormalige gebouw van het Gilde, wordt dit voorlopig nog niet gesloopt. Het beschikbare budget voor de sloop van de locatie aan de Gildenweg is daarom nog niet benodigd en wordt teruggestort in de reserve Onderwijshuisvesting.
		72 N	Voor de laatste loodjes aan het i_lab is in 2025 nog een budget benodigd. Deze uitgaven maken deel uit van het vastgestelde bestedingsplan en worden gedekt via een onttrekking aan de dekkingsreserve i_lab.
		39 N	De middelen voor de projectsubsidie I_deal mogen in een periode van 2 jaar besteed worden. Het restant van 2024 wordt toegevoegd aan het budget 2025.
TV4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.157 N	79 V	Door de verlaging van de rekenrente ontstaat op taakveld 4.3 een voordeel ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Zie verder de toelichting op programma Algemene Dekkingsmiddelen (storting in de reserves).
		40 N	Voor het leegstandsbeheer van de locatie van de voormalige school het Gilde is budget benodigd.
		51 V	De actualisatie van de begroting 2025 van de DG & J voor o.a. de leerplicht en het doorstroompunt zorgt per saldo voor lagere lasten op taakveld 4.3.

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
		393 N	Voor het faciliteren en verstrekken van basisonderwijs aan asielzoekers die in het opvangcentrum verblijven, ontvangen wij in 2025 een vergoeding ten behoeve van huisvestingsvoorzieningen (zie ook baten). De werkzaamheden voor de verbouwing van het voormalige Omnia College voor de internationale schakelklas (ISK) en het Yulius Lingewaal College vinden in het vierde kwartaal 2025 en het eerste halfjaar van 2026 plaats. De prognose is daarom dat tenminste de helft van deze lasten pas in 2026 plaatsvinden, zodat het hiervoor benodigde budget wordt betrokken bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2025.
		187 N	De definitieve afrekening van de schade als gevolg van de brand in de Gomarus scholengemeenschap in 2024 zorgt in 2025 nog voor een last van € 187.000. Deze wordt geheel gecompenseerd door de verzekeraar (zie ook baten).
		280 N	Op basis van de voorlopige beschikking voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) ontvangen we meer middelen dan geraamd (zie ook baten), waardoor ook het lastenbudget met dit bedrag wordt bijgeraamd.
		172 N	De middelen voor OAB mogen gedurende een periode van 4 jaar worden besteed. Het restant van 2024 wordt aan het budget van 2025 toegevoegd (zie ook baten).
		70 N	Het restant van de middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs 2024 (NPO-middelen) mag nog in het eerste half jaar van 2025 worden besteed (zie ook baten).
		102 N	De Educatiemiddelen 2024 voor opleidingen in de Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden, worden toegevoegd aan 2025 voor uitvoering van het regionaal programma Educatie.
		25 V	De aanpassing van de gymzaal aan de Johan van Egmondstraat is nog niet afgerond. De afschrijving valt eenmalig vrij.
Baten			
TV4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.267 V	393 V	Onderwijs aan asielzoekers. Zie toelichting bij lasten TV 43.
		193 V	Brandschade Gomarus scholengemeenschap. Zie toelichting bij lasten TV 43.
		280 V	Bijstelling OAB-vergoeding 2025. Zie toelichting bij lasten TV 43.
		172 V	Toevoeging OAB-budget 2024. Zie toelichting bij lasten TV 43.
		70 V	Toevoeging NPO-middelen 2024. Zie toelichting bij lasten TV 43.
		102 V	Toevoeging Wet Educatie en beroepsonderwijs (WEB) middelen 2024. Zie toelichting bij lasten TV 43.
Reserves			
Stortingen in reserves	170 N	170 N	Het exploitatiebudget voor de nieuwbouw aan de Retranchement is in 2025 niet benodigd en wordt toegevoegd aan de reserve Onderwijshuisvesting.
Onttrekkingen aan de reserves	488 N	100 N	De onttrekking aan de dekkingsreserve i_lab voor de exploitatiebijdrage i_lab 2025 wordt teruggedraaid.
		435 N	De sloop van de locatie van het voormalige Gilde is voorlopig uitgesteld. De onttrekking aan de reserve Onderwijshuisvesting ook.
		72 V	Voor de dekking exploitatiekosten 2025 voor het i_lab wordt het benodigde bedrag onttrokken aan de dekkingsreserve i_lab.
		25 N	De onttrekking aan de afschrijvingsreserve Gymzaal van Egmondstraat is in 2025 niet noodzakelijk.

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
IHP VO huisvesting JP Waaleschool	1.675			1.675
Yulius renovatie Dr. Hiemstralaan 24-24a	1.684			1.684
Verbouwing Vr Robbeweg 27 tbv Yulius en ISK	3.341			3.341
Verduurzaming Gildenplein	1.379			1.379
Verduurzaming Schuttersplein	428			428
Renovatie gymzaal J van Egmond	500	55	N	555
Ihp 2017 uitbreiding Retranchement	6.880			6.880
Vervangende nieuwbouw Gilde CVO-AV	18.610			18.610
Gymzaal t Gilde	5.880			5.880
Legionella Schuttersplein	175			175
Verbouwing Hoefslag 6 tbv I_lab	2.576			2.576
Openbare ruimte tbv I_lab	450			450
Inrichting Hoefslag 6 tbv I_lab	125			125
Lasten	43.703	55	N	43.758
Yulius renovatie Dr. Hiemstralaan 24-24a	114			114
Verbouwing Hoefslag 6 tbv I_lab	1.900			1.900
Baten	2.014	0		2.014
Totaal investeringen	41.689	55	N	41.744

2.6 Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Erfgoed							
1. Samen met alle betrokkenen in de stad stellen wij een integraal erfgoedbeleid op.							
2. Samen met de kerkbesturen, erfgoedstakeholders, inwoners en andere belanghebbenden stellen wij een kerkenvisie op. Het gaat hier om een visie op de toekomst van alle kerkgebouwen in Gorinchem, monumentaal en niet monumentaal.	RB 						
3. We zetten de lopende aanwijzingen voor gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden voort en onderzoeken daarbij de mogelijkheid van een subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten.							
4. We actualiseren en verruimen het beleid voor zonnepanelen op woningen, vooral voor de historische binnenstad en monumentale panden.							
5. We onderzoeken de subsidiemogelijkheden voor erfgoed bij provincie, Rijksoverheid en andere mogelijke subsidiebronnen.	CB 						
6. We voeren het Vestingplan uit, stimuleren nieuwe projecten en houden de kansen voor subsidies in de gaten.							
7. We gaan aan de slag met de acties uit het Vestingplan die op korte termijn zijn uit te voeren en reserveren hiervoor de benodigde middelen.							
Kunst, cultuur en sport							
2. We actualiseren het cultuurbeleid. Daarbij doen we een aanzet voor een cultuurfonds voor culturele projecten en activiteiten en leggen we vast hoe kunst in de openbare ruimte meer aandacht kan krijgen.	RB 						
3. We realiseren een Cultuurhuis met als uitgangspunt de combinatie van de bibliotheek en culturele voorzieningen. Momenteel werken we de inpassing uit van de bibliotheek in de Nieuwe Doelen inclusief een groot podium en overige ruimtes – zoals onder andere oefen-, les en kantoorruimtes tbv diverse lokale culturele en maatschappelijke partijen en instellingen. We houden hierbij rekening met uitgangspunten in het beleid voor het kernwinkelgebied en het te versterken deelgebied Horeca & Cultuur.							
4. We realiseren samen met de bibliotheek de randvoorwaarden voor een toekomstbestendige bibliotheek, met ruimte voor de uitvoering van wettelijke taken en activiteiten in de wijken.	RB 						
5. We stellen een museumvisie op, waarin erfgoed, hedendaagse kunst en activiteiten samenkomen. Het uitgangspunt is dat het Gorcums Museum zich met verhalen over vroeger en nu écht verbindt met de stad.	RB 						
6. We hebben extra aandacht voor bewegen voor specifieke doelgroepen. Hiervoor versterken en verbreden we de SeniorenFit aanpak in alle wijken.							
7. We werken lokaal en regionaal samen om inclusief sporten te bevorderen.							
8. We faciliteren sportverenigingen bij de werving van vrijwilligers.							

Actie (planning)

2025 2026 2027 2028 Inhoud Planning Budget

Overige acties

1. Uitvoering raadsbesluit 2023 inzake het zwembad.


Raadsagenda

De Nieuwe Doelen en bibliotheek, zie ook nr. 2 en 3 van Kunst, cultuur en sport.


Nieuw vanaf de begroting 2025

We brengen het beheerniveau van het openbaar groen terug van niveau A naar niveau B.


Nr. Toelichting voortgang
Erfgoed

2. De kerkenvisie wordt in de uitwerking een document met daarin paspoorten van religieuze gebouwen. Als gemeente zijn we faciliterend en verbindend, doel van de paspoorten is dat er een netwerk is ontstaan tussen de organisaties achter de religieuze gebouwen en met de gemeente. Door middel van een raadsinformatiebrief wordt u hierover geïnformeerd. Dit zal waarschijnlijk in 2026 zijn.

Sport, cultuur en recreatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV5.1 Sportbeleid en activering	1.277	-24	V	1.253	1.253
TV5.2 Sportaccommodaties	3.343	939	N	4.282	4.282
TV5.3 Cultuurpres. productie en participatie	1.973	56	N	2.030	2.030
TV5.4 Musea	1.666	24	N	1.690	1.690
TV5.5 Cultuur erfgoed	822	-13	V	809	809
TV5.6 Media	853	36	N	889	889
TV5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.173	-83	V	4.090	4.090
Lasten	14.107	935	N	15.042	15.042
TV5.1 Sportbeleid en activering	708	167	V	875	875
TV5.2 Sportaccommodaties	1.488	142	V	1.630	1.630
TV5.3 Cultuurpres. productie en participatie	104	85	V	190	190
TV5.4 Musea	132	-		132	132
TV5.5 Cultuur erfgoed	142	-		142	142
TV5.6 Media	111	37	V	148	148
TV5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	119	-		119	119
Baten	2.804	431	V	3.236	3.236
Totaal van saldo baten en lasten	-11.303	-503	N	-11.806	-11.806
Stortingen in reserves	6.151	-420	V	5.731	5.731
Onttrekking aan reserves	4.391	365	V	4.756	4.756
Saldo	-13.063	281	V	-12.782	-12.782

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten			
TV5.2 Sportaccommodaties	939 N	766 N	Voor de energiecompensatie aan de Stichting Gorinchemse Sportaccommodaties (SGS) over 2024 en 2025 is een budget van respectievelijk € 366.000 (werkelijk) en € 400.000 (raming) benodigd. Deze kosten worden gedekt uit de reserve energielasten SGS. Zie ook de toelichting onder reserves.
		150 N	Op basis van de exploitatieovereenkomst SGS wordt de winstreserve SGS afgeroomd. Deze wordt ten gunste gebracht van de taakstelling in het kader van de begrotingsmaatregelen voor de begroting 2025-2028. Zie ook de toelichting bij baten TV52.
		80 N	De werkzaamheden en de kosten voor de renovatie van de atletiekbaan vallen hoger uit (€ 320.000). Deze kunnen voor € 80.000 gedekt worden door de extra baten uit de SPUK Sport 2025 en voor € 240.000 door het verschuiven binnen het meerjarenonderhoudsplan Molenvliet (buitensportaccommodaties).
		85 V	Door de verlaging van de rekenrente ontstaat op TV4.2 een rentevoordeel ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Zie verder de toelichting op programma Algemene Dekkingsmiddelen (storting in de reserves).
TV5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	83 V	87 V	Door de verlaging van de rekenrente ontstaat op TV5.7 een rentevoordeel ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Zie verder de toelichting op programma Algemene Dekkingsmiddelen (storting in de reserves).
		47 N	De DVO Wagenparkbeheer en de verzekeringspremie voor het gemeentelijk wagenpark zorgen structureel voor hogere lasten.
		20 V	Het werkbudget 2025 voor de stadsconciërge is niet geheel benodigd.
Baten			
TV5.1 Sportbeleid en activering	167 V	130 V	Door de actualisatie van de specifieke uitkering Sport 2025 (btw-compensatie), ontvangen we een hogere rijksbijdrage.
		47 V	De definitieve afrekening van de specifieke uitkering Sport 2023 zorgt voor een eenmalig extra bijdrage van het Rijk.
TV5.2 Sportaccommodaties	142 V	150 V	Het afkomen van de winstreserve SGS (o.b.v. van de exploitatieovereenkomst SGS) zorgt voor een eenmalige baat.
TV5.3 Cultuurpres. productie en participatie	85 V	33 V	Voor Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) 4 ontvangen we een provinciale subsidie als cofinanciering.
		53 V	Het restant van Cultuureducatie met Kwaliteit 3 wat op de balans staat wordt toegevoegd aan het budget van 2025.
Reserves			
Stortingen in reserves	420 V	420 V	De afschrijvingsreserve Nieuw Zwembad (PPN 2025) wordt gevoed door onttrekkingen aan de reserve Energielasten SGS. Door de storting in de afschrijvingsreserve Nieuw Zwembad in 2025 te verlagen met € 420.000, ontstaat in de reserve Energielasten de ruimte om de energielasten 2025 te onttrekken en rechtmatig en in overeenstemming met het baten/lastenstelsel te verwerken.
Onttrekking aan reserves	365 V	366 V	De kosten voor de energiecompensatie aan SGS over 2024 en 2025 worden gedekt uit de reserve Energielasten SGS. Hiervoor is € 766.000 nodig (2024: € 366.000 en 2025: € 400.000) zoals aangegeven bij TV5.2. Voor de dekking wordt de onttrekking aan de reserve Energielasten SGS ten behoeve van de afschrijvingsreserve Nieuw Zwembad met € 420.000 verlaagd en wordt er € 365.000 meer onttrokken aan de reserve dan begroot.

Investeringen (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Vestingsplan 2020 bastion VIII	250			250
Ravelijn Oostgracht	50			50
Meekoppelkans Ravelijn	311			311
Meekoppelkans Woelsewaard parkeren	68			68
Meekoppelkans Woelsewaard struinpad	36			36
Speelruimteplan 2023	120	-19	V	101
Speelruimteplan 2024	229	-24	V	205
Speelruimteplan 2025	150	43	N	193
Kwaliteitsimpuls recreatiegebied buiten de Waterpoort	284			284
Speelveld Hoog Dalem	260	10	N	270
Faciliteren cultuur in museum	150			150
Keerwand den Uylstraat	2.906			2.906
Kade Stationsweg PPN24	389			389
Vervangen kade Stationsweg PPN25	2.479			2.479
Vervanging kade Paardewater	355	30	N	385
Kades Mollenburgseweg/Valkenierweg	392			392
Verduurzaming Oosterbliek	130			130
Cultuurhuis 2019 en inrichting	8.228			8.228
Nieuwbouw zwembad	5.652			5.652
Openbare ruimte Gorcumse martelaren	220			220
VW transporters 2023 1	55	10	N	65
VW transporters 2023 2	55			55
Hitachi 2023	27	8	N	35
Omtstopper 2023	59			59
John Deere motormaaier	68			68
Maaiaarm heggensnoeier	28	-28	V	0
VW transporter 2025	50	15	N	65
Aanhanger buitendienst 2025	40			40
VW transporter tbv riool	45	20	N	65
Boki grafdelfmachine	95	22	N	117
John Deere tbv begraafplaats	61			61
Cruyff Court campus tbv I_lab	347			347
Renovatie voetbalveld speeltuinvereniging Lingewijk		40	N	40
Aankoop Ford Transit		52	N	52
Skatepark Gijs Van Andel Park	190			190
Lasten	23.779	179	N	23.958
Vestingsplan 2020 bastion VIII	100			100
Kwaliteitsimpuls recreatiegebied buiten de Waterpoort	144			144
Speelveld Hoog Dalem		50	V	50
Openbare ruimte Gorcumse martelaren	50			50
Cruyff Court campus tbv I_lab	75			75
Skatepark Gijs Van Andel Park	40			40
Baten	409	50	V	459

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Totaal investeringen	23.370	129	N	23.499

Renovatie voetbalveld speeltuinvereniging Lingewijk/ Speelveld Hoog Dalem

Er wordt een budget van € 40.000 beschikbaar gesteld voor de renovatie van de toplaag van het speelveld bij Speeltuinvereniging Lingewijk. Voor de investering Speelveld Hoog Dalem is een bijdrage van € 50.000 ontvangen van de provincie. Hierdoor is het geraamde budget voor Speelveld Hoog Dalem niet volledig nodig. Het resterende deel van dit budget kan daarom worden ingezet als dekking voor de renovatie in de Lingewijk.

Aankoop Ford Transit

Er is een nieuwe Ford Transit aangekocht. Dit bedrag was nog niet geraamd in de begroting.

2.7 Programma 7 Sociaal domein

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Wijkgericht werken							
1. We leggen voor iedereen vast in een werkwijzer hoe we wijkgericht werken.	●	●	●	●	●	●	●
2. Om de verschillende groepen met elkaar te verbinden en de sociale kracht van de wijk te versterken maken we een programma per wijk per jaar. Dit doen we samen met maatschappelijke partners en inwoners.	●	●	●	●	●	●	●
3. Om inwoners beter te voorzien van informatie en zo beter te kunnen participeren, evalueren we onze informatievoorziening over de activiteiten in de wijk. Op basis hiervan verbeteren we de informatie voor de wijk.	●	●	●	●	●	●	●
4. We versterken de samenwerking tussen professionals, inwoners en de gemeente in de wijken om te komen tot een goedwerkend netwerk per wijk.	●	●	●	●	●	●	●
Armoede en werk							
2. Vanuit het ambitiefonds van Avres zetten we in op nieuwe innovatieve en duurzame oplossingen. Dit doen we om participatiemogelijkheden te bevorderen, instroom in de bijstand te beperken en uitstroom uit de bijstand te bevorderen.	●	●	●	●	●	●	●
3. We zetten blijvend in op het breed tegengaan van energiearmoede.	●	●	●	●	●	●	●
4. We onderzoeken de mogelijkheden van invoering van een minimapas. We zetten hierbij in op een pas die breder te gebruiken is. Daarbij onderzoeken we expliciet mogelijkheden voor samenwerking met culturele activiteiten.	RB ●	●	●	●	●	●	●
Vluchtelingen							
1. We zoeken samen met het COA naar een nieuwe opvanglocatie zoals vastgesteld in de startnotitie 'kleinschalige opvang'.	●	●	●	●	●	●	●
2. We werken samen met de regio en de provincie aan de uitvoering van de nieuwe Asielwet (spreidingswet).	●	●	●	●	●	●	●
3. We voeren ons deel van de regionale opgave voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen in onze stad uit.	●	●	●	●	●	●	●
Zorg en ondersteuning							
1. We realiseren één centrale toegang voor de Wmo, het sociaal team, Avres en het welzijnspunt, zodat een inwoner zich maar één keer hoeft aan te melden en de ondersteuning krijgt die nodig is.	CB ●	●	●	●	●	●	●
2. We ontwikkelen het welzijnspunt (inclusief leefstijl) door tot een volwaardig onderdeel van de centrale toegang.	●	●	●	●	●	●	●
3. We zetten in op een gecombineerde welzijnsvoorziening met partners zoals Gorinchem Beweegt, Jongerenwerk en buurthuizen.	●	●	●	●	●	●	●
5. Binnen de doelen van het Integrale samenlevingsvisie kennen we vier grote opgaven te weten: Gezonde leefstijl, Betrokken Gorinchem, Mee doen en Passende ondersteuning en zorg.	●	●	●	●	●	●	●

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Jeugd							
6. We maken een vernieuwde Integrale samenlevingsvisie 2025 e.v.	RB						
1. We zetten binnen ons Integrale samenlevingsvisie in op gelijke kansen voor alle kinderen in Gorinchem en breiden dit uit tot 18 jaar.	RB						
2. We maken afspraken met de Dienst Gezondheid en Jeugd en met Avres over de monitoring van ontwikkelingen in het sociaal domein.							
3. We willen de zorg en ondersteuning voor jongeren verbeteren door deze zorg en ondersteuning tijdig in te zetten en dichterbij te brengen. Daarom zetten we in op meer lichte vormen van preventie, ondersteuning en zorg en een goed functionerend netwerk rondom het kind wat er voor zorgt dat het kind goed en veilig kan opgroeien en kan leren. We streven hierbij naar een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.							
4. We werken aan een effectievere en slimmere (jeugd)beschermingsketen, waarbij we uitgaan van 0-100 jaar.							
Volksgezondheid							
2. We continueren het bestuurlijk overleg met de huisartsen en het sociaal team.							
4. We voeren een blijvende lobby richting de Rijksoverheid voor het behoud van de Spoedeisende hulp in Gorinchem.							
5. Vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) werken we aan een breed gedragen regionale agenda. Vanuit deze documenten en de Integrale samenlevingsvisie zetten we in op preventie, algemene voorzieningen en inzet van lokale, laagdrempelige ondersteuning, in samenwerking met partners zoals zorgverzekeraars en -aanbieders.							
Overige acties							
1. We geven regionaal en lokaal vorm aan de gemaakte afspraken in de Hervormingsagenda Jeugd.							
2. We werken regionaal en lokaal aan het concretiseren en realiseren van het in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.							
Raadsagenda							
We werken aan een samenwerkingsverband naar aanleiding van het initiatiefvoorstel over Jeugd- en Jongerenproblematiek, met als doel de ontwikkeling van een Pedagogisch Educatief Ecosysteem.	CB						
Strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg							
Nieuw vanaf de begroting 2025							
We kijken naar de mogelijkheden om binnen het Sociaal domein besparingen te realiseren.							

Nr. Toelichting voortgang**Armoede
en werk**

4. In het rapport "Eerste verkenning naar een Gorcumpas" hebben wij de raad geïnformeerd over de mogelijkheden die wij zien met betrekking tot de invoering van een Gorcumpas. Het is aan de raad om richting te geven aan het college om één of meerdere opties nader uit te werken.
Bij de uitwerking zullen wij ook het benodigde budget in kaart brengen en richting geven aan de wijze waarop wij het Gorcumpas denken te kunnen financieren.

Vluchtelingen

2. Wij hebben een asielopgave van 174 personen, waaronder 24 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Samen met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is een opvanglocatie voor 150 gerealiseerd. Voor de 24 amv zijn nog geen concrete plannen, Hierover zijn wij in gesprek binnen de regio.

**Zorg en
ondersteuning**

1. Voor het project centrale toegang is meerjarig budget beschikbaar gesteld. In de eerste fase van het project ligt de focus op versterking van de samenwerking tussen de aangesloten partners en het ontwikkelen van werkprocessen. Het vinden en inrichten van een geschikte fysieke locatie staat op de planning vanaf 2026. De uitgaven zijn dus vanaf 2026 te verwachten. Daarom wordt voorgesteld om de beschikbaar gestelde budgetten door te schuiven naar 2026 en verder.

**Overige
acties**

1. De gemeente Gorinchem streeft voortdurend naar het verbeteren van de zorg en ondersteuning aan jeugdigen en het streven naar een houdbaar stelsel. Zowel op inhoud, planning als beschikbaar budget binnen de eigen begroting. Daarom zetten we "jeugd 3" op groen. De inzet die we daar lokaal en regionaal op leveren, onder andere binnen de Hervormingsagenda jeugd, kent een vrij grote afhankelijkheid van het landelijke beleid rondom deze agenda. Op inhoud blijft de intentie onverminderd van kracht. Op planning en financiën is er landelijke een pas op de plaats gemaakt. Zie uitspraak commissie van Ark. Dat maakt dat planning en financiën voor "overig 1" op dit moment op oranje staan. In aansluiting op landelijke ontwikkelingen zullen we hierop acteren en bijstellen indien nodig.
2. De gemeente Gorinchem streeft voortdurend naar het verbeteren van de jeugdbeschermingsketen op lokaal niveau. Zowel op inhoud, planning als beschikbaar budget binnen de eigen begroting. Daarom zetten we "jeugd 4" op groen. De inzet die we daar lokaal en regionaal op leveren, onder andere binnen het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, kent een vrij grote afhankelijkheid van landelijke (politieke) ontwikkelingen. Op inhoud blijft de intentie onverminderd van kracht. Op planning en financiën is er een afhankelijkheid van landelijke besluitvorming. Een definitief koersbesluit wordt in het najaar verwacht. Dat maakt dat planning en financiën "overig 2" op dit moment op oranje staan. In aansluiting op landelijke ontwikkelingen zullen we hierop acteren en indien nodig bijstellen.

Raadsagenda

Er zijn twee kleinere Ecosystemen, de Rijke Ontwikkelstag Gorinchem (ROG) en project GTown. Deze zijn gericht op Gelijke Kansen. Nog niet alle scholen zijn betrokken. Daarom staan de bolletjes nog op oranje.

Tussentijdse rapportage 2025

Sociaal domein (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.824	-1.215	V	11.609	11.609
TV6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.226	15	N	2.241	2.241
TV6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	2.858	-211	V	2.647	2.647
TV6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	1.576	-496	V	1.080	1.080
TV6.3 Inkomensregelingen	20.406	3.209	N	23.614	23.614
TV6.4 WSW en beschut werk	9.559	-80	V	9.479	9.479
TV6.5 Arbeidsparticipatie	3.427	261	N	3.688	3.688
TV6.6 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	6.619	2.215	N	8.834	8.834
TV6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	6.564	306	N	6.870	6.510
TV6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	781	-536	V	245	245
TV6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.604	536	N	4.139	4.139
TV6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	204	-		204	204
TV6.791 PGB Wmo	2.183	-1.964	V	218	218
TV6.792 PGB Jeugd	525	-		525	525
TV6.811 Beschermd wonen (Wmo)	444	-15	V	429	429
TV6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	1.015	-553	V	463	463
TV6.821 Jeugdbescherming	127	928	N	1.055	1.055
TV6.822 Jeugdreclassering	-	108	N	108	108
TV6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.293	-		1.293	1.293
TV6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.021	-		1.021	1.021
TV7.1 Volksgezondheid	1.856	520	N	2.377	2.377
Lasten	79.114	3.028	N	82.142	81.782
TV6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.601	-868	N	7.733	7.733
TV6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	179	-		179	179
TV6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	151	-		151	151
TV6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	70	-		70	70
TV6.3 Inkomensregelingen	15.175	3.390	V	18.564	18.564
TV6.6 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	122	300	V	422	422
TV6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-	306	V	306	306
TV6.811 Beschermd wonen (Wmo)	857	-		857	857
TV7.1 Volksgezondheid	304	13	V	317	317
Baten	25.459	3.140	V	28.599	28.599
Totaal van saldo baten en lasten	-53.655	112	V	-53.542	-53.182
Stortingen in reserves	1.578	112	N	1.690	2.050
Onttrekking aan reserves	1.679	-		1.679	1.679
Saldo	-53.554	0		-53.554	-53.554

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten			
TV6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.215 V	2.004 V	Voor de opvang van Oekraïners ontvangt Gorinchem een normvergoeding van het Rijk. Deze normvergoeding is in 2025 verlaagd (zie ook baten TV6.1). Als gevolg van de verlaging van de Rijksbijdrage zijn de opvangbudgetten bijgesteld.
		862 N	De uitvoering van de wet Inburgering is voor een groot deel belegd bij Stichting Vluchtelingenwerk Nederland (SVN). Hiervoor krijgt SVN een subsidie die Gorinchem ook namens de gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden verstrekt. Zowel de baten als de lasten worden in totaal met € 862.000 bijgesteld.
		190 V	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting op andere taakvelden.
		80 V	In november 2024 is de Strategische agenda Wonen, Welzijn en Zorg vastgesteld. Hierbij is ook een uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld. Wij verwachten dat we dit budget in 2025 niet volledig gaan benutten en stellen voor om € 80.000 door te schuiven naar 2026.
		101 N	Wij starten in 2025 met een pilot Buurtknooppunt Lingewijk. Met deze pilot beogen wij vroegtijdig in contact te komen met kwetsbare inwoners waardoor problemen eerder worden gesignaleerd. Van daaruit werken we aan een sterker buurtnetwerk en het langer thuis kunnen blijven wonen van inwoners. Dit project wordt voor een belangrijk deel gefinancierd door de inzet van Rijksmiddelen (transformatiemiddelen IZA). Zie ook toelichting baten TV6.1.
		60 N	We verlengen de subsidie voor het Odensehuis Gorinchem. Het Odensehuis biedt een laagdrempelige-, informatie-, advies- en ontmoetingsplek aan mensen met (beginnende) dementie en hun naaste(n). We financieren deze subsidie uit door Gorinchem te ontvangen IZA-transformatiemiddelen. Zie ook toelichting baten TV6.1.
		36 N	De onderwijsroute is een traject binnen de Wet inburgering gericht op het behalen van een Nederlands schooldiploma en het voorbereiden op een vervolgopleiding, zoals mbo, hbo of wo. Gorinchem koopt trajecten in en krijgt hiervoor een vergoeding van het Rijk. Zie ook toelichting baten TV6.1.
TV6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	211 V	211 V	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting op andere taakvelden.
TV6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	496 V	607 N	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting op andere taakvelden.
		1.163 V	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) onderdeel SOJ is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting op andere taakvelden.
		60 N	Het budget talentontwikkeling jongeren wordt overgeheveld van TV5.3 naar TV6.23. Deze overheveling verloopt budgetneutraal, Zie ook toelichting op TV5.3.
TV6.3 Inkomensregelingen	3.209 N	3.390 N	Het BUIG-budget voor verstrekking van uitkeringen is voor 2025 verhoogd met € 3.390.000. Het van het Rijk ontvangen extra budget wordt doorbetaald aan Avres. Daarom worden de baten en lasten verhoogd met € 3.390.000.
		50 V	De kosten van het minimabeleid zijn € 50.000 lager dan begroot, Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat inwoners minder beroep hebben gedaan op de minimaregelingen.

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
		131 V	In de begroting 2025 is een taakstelling opgenomen op de bedrijfsvoering van Avres van € 225.000. Deze taakstelling is voor een deel op onjuiste budgetten verantwoord en wordt in deze Turap gecorrigeerd. Zie ook toelichting op TV6.5.
TV6.4 WSW en beschut werk	80 V	80 V	De uitvoeringskosten Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en beschut werk worden in de Zomernota 2025 van Avres bijgesteld. Dit levert voor Gorinchem een voordeel op van € 80.000.
TV6.5 Arbeidsparticipatie	261 N	131 N	In de begroting 2025 is een taakstelling opgenomen op de bedrijfsvoering van Avres van € 225.000. Deze taakstelling is voor een deel op onjuiste budgetten verantwoord en wordt in deze Turap gecorrigeerd. Zie ook toelichting op TV6.3.
		130 N	De uitvoeringsbudgetten Arbeidsparticipatie worden in de Zomernota 2025 van Avres bijgesteld. Dit levert voor Gorinchem een nadeel op van € 130.000.
TV6.6 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	2.215 N	1.964 N	Er vindt een overheveling van budgetramingen plaats van PGB begeleiding naar Zorg in natura. Dit is een budgetneutrale correctie. Zie ook toelichting op TV6.791.
		119 V	Betreft een administratieve correctie van de lasten van het nieuwe financieel systeem. Hier staat op TV0.4 hetzelfde nadeel tegenover. Zie ook toelichting op TV0.4.
		405 N	We zien een toename van de zorgvraag Wmo met name als het gaat om het aantal grote woningaanpassingen en individuele begeleiding. De toename van de zorgvraag op individuele begeleiding wordt vooral veroorzaakt door overheveling Individuele Begeleiding en Maatschappelijke opvang (IBMO) cliënten vanuit de centrumgemeente Dordrecht naar Gorinchem.
		54 V	De afronding van het inkooptraject Molenhopper levert voor 2025 nog een voordeel op van € 54.000.
TV6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	306 N	306 N	Uit de definitieve Jaarstukken 2024 van de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) onderdeel SOJ is gebleken dat de gemeentelijke bijdrage voor Gorinchem over 2024 lager is uitgevallen. We vullen hiermee de taakstelling op het budget Meeveren Hervormingsagenda volledig in. Zie ook toelichting TV 6.752 baten.
Prognose TV6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	360 V	360 V	De huidige forecast van de SOJ laat een afname zien van het jeugdhulp gebruik. Dit zal naar verwachting leiden tot een daling van de kosten in 2025. Door middel van de 1e tussentijdse rapportage 2025 DG&J en een daaraan gekoppeld zienswijze traject zult u hier in het najaar over geïnformeerd worden. Naar verwachting leidt dit tot een lagere bijdrage aan het SOJ van € 360.000. Het financieel voordeel zal worden toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein.
TV6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	536 V	536 V	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) onderdeel Service Organisatie Jeugd (SOJ) is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting TV6.762.
TV6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	536 N	536 N	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) onderdeel SOJ is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting TV6.753.
TV6.791 PGB Wmo	1.964 V	1.964 V	Er vindt een overheveling van budgetramingen plaats van PGB begeleiding naar Zorg in natura. Dit is een budgetneutrale correctie. Zie ook toelichting op TV6.6.
TV6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang	553 V	553 V	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting op andere taakvelden.

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
TV6.821 Jeugdbescherming	928 N	1.055 N	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) onderdeel SOJ is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting TV6.23.
		127 V	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting op andere taakvelden.
TV6.822 Jeugdreclassering	108 N	108 N	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) onderdeel SOJ is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting TV6.23.
TV7.1 Volksgezondheid	520 N	507 N	Voor de bijdrage aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) is aansluiting gezocht bij de begroting van de dienst. Dit heeft geleid tot een (budgetneutrale) aanpassing van de gemeentelijke begrotingsbudgetten. Zie ook toelichting op andere taakvelden.
Baten			
TV6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	868 N	2.004 N	Voor de opvang van Oekraïners ontvangt Gorinchem een normvergoeding van het Rijk. Deze normvergoeding is in 2025 verlaagd. Zie ook toelichting TV6.1 lasten.
		862 V	De uitvoering van de wet Inburgering is voor een groot deel belegd bij Stichting Vluchtelingenwerk Nederland (SVN). Hiervoor krijgt SVN een subsidie die Gorinchem ook namens de gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden verstrekt. Zowel de baten als de lasten worden in totaal met € 862.000 bijgesteld.
		101 V	Wij starten in 2025 met een pilot Buurtknooppunt Lingewijk. Dit project wordt voor een belangrijk deel gefinancierd door de inzet van Rijksmiddelen (transformatiemiddelen IZA). Zie ook toelichting lasten TV6.1.
		60 V	We verlengen de subsidie voor het Odensehuis Gorinchem. We financieren deze subsidie uit door Gorinchem te ontvangen IZA-transformatiemiddelen. Zie ook toelichting lasten TV6.1.
		36 V	De onderwijsroute is een traject binnen de Wet inburgering gericht op het behalen van een Nederlands schooldiploma en het voorbereiden op een vervolgopleiding. Gorinchem koopt trajecten in en krijgt hiervoor een vergoeding van het Rijk. Zie ook toelichting lasten TV6.1.
		30 V	In de begroting 2025 is geen rekening gehouden met de huuropbrengsten en compensatie van overige kosten voor het buurtcentrum Gildenplein.
TV6.3 Inkomensregelingen	3.390 V	3.390 V	Het BUIG-budget voor verstrekking van uitkeringen is voor 2025 verhoogd met € 3.390.000. Het van het Rijk ontvangen extra budget wordt doorbetaald aan Avres. Daarom worden de baten en lasten verhoogd met € 3.390.000.
TV6.6 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	300 V	300 V	Op basis van huidige inzichten verwachten wij dat de opbrengsten van de eigen bijdrage Wmo aanzienlijk hoger uit zullen vallen.
TV 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	306 V	306 V	Uit de definitieve Jaarstukken 2024 van de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) onderdeel SOJ is gebleken dat de gemeentelijke bijdrage voor Gorinchem over 2024 lager is uitgevallen. Dit voordeel van € 306.000 wordt budgetneutraal verwerkt. Zie ook toelichting lasten TV 6.752 lasten.
Voortgang Hervormingsagenda Jeugd – inzet middelen meicirculaire			De landelijke Hervormingsagenda Jeugd (2023–2028) beoogt een houdbaar jeugdhulpstelsel, waarin passende zorg beschikbaar blijft voor de meest kwetsbaren. Door landelijke vertraging, is het lokale Plan van Aanpak in Gorinchem (vastgesteld in september 2024) geconcretiseerd voor de jaren 2024 en 2025. Gezien de inhoudelijke actualiteit van de gekozen koers en maatregelen, en in lijn met de landelijke ontwikkelingen, willen we deze lokale uitvoeringsagenda doorzetten in 2026 en 2027.

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Vershil tussen begroting bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
			<p>De landelijk commissie van Ark heeft een niet vrijblijvend advies gegeven, met onder andere het advies gemeenten financieel te compenseren gezien alle landelijke vertragingen. De meicirculaire 2025 biedt gemeenten op het gebied van jeugdzorg dan ook financiële ruimte. De eerder opgelegde landelijke bezuiniging is verschoven tot 2028, wat ruimte geeft om in 2026 en 2027 gericht te investeren in een stevige sociale basis. Daarmee kunnen we inzetten op normaliseren, preventie en verder investeren op de ontwikkeling van ons lokaal team.</p> <p>Wij stellen voor om in 2026 en 2027 € 500.000 per jaar van de extra middelen uit de meicirculaire te oormerken voor de voortzetting van het bestaande lokale Plan van Aanpak. Wij denken hierbij aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verdere uitwerking van lopende initiatieven uit het lopende plan, waaronder de samenwerking met huisartsen, scholen, jeugdgezondheidszorg en de veiligheidsketen; - Verdere versterking en doorontwikkeling van het domeinoverstijgend werken door middel van onder andere de doorbraakmethodiek; - Verdere investering van ons lokaal team; - Uitbouw van de sociale basis, met speciale aandacht voor thema's als echtscheidingsproblematiek, mentale gezondheid van jongeren en laagdrempelige preventieve voorzieningen om zwaardere vormen van zorg te voorkomen. <p>Deze inzet draagt bij aan een integrale samenwerking en aan het realiseren van een houdbaar jeugdstelsel, waarbij we passende zorg kunnen blijven bieden aan de meest kwetsbare jeugdigen.</p> <p>In 2027 wordt een nieuw advies van de commissie van Ark verwacht over de toekomst van de jeugdzorg vanaf 2028. Op dat moment zullen we ook lokaal de koers voor de jaren ná 2027 heroverwegen en zo nodig bijstellen.</p>
Reserves	112 N	112 N	De voor- en nadelen op het programma Sociaal domein worden verrekend met de reserve Sociaal domein. Per saldo wordt er na de budgetbijstellingen in deze tussentijdse rapportage € 112.000 toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein.
Prognose reserves	360 N	360 N	Op basis van de huidige forecast van de SOJ en de 1e tussentijdse rapportage 2025 DG&J is de verwachting dat de gemeentelijke bijdrage lager uit zal vallen. Het financieel voordeel zal worden toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein.

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Uitbreiding en verbouwing Elzenhof	50			50
Lasten	50	-		50
Totaal investeringen	50	-		50

2.8 Programma 8 Duurzaamheid

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Duurzaamheid							
1. We zetten in op een zo optimaal mogelijk windpark op Gorinchem noord, als alternatief voor Avelingen.	●	●			●	●	●
2. Uitvoering RES 1.0	●	●	●	●	●	●	●
4. We streven ernaar dat de omgeving (stad en regio) maximaal profiteert van nieuwe energieprojecten. Dat gaan we borgen in beleid.	●	●	●	●	●	●	●
5. We brengen de knelpunten rondom en kansen van de energietransitie in beeld, zoals netcapaciteit, de verhouding tussen verduurzaming en ecologie en de mogelijkheden van energieopslag.	●	●	●	●	●	●	●
6. We helpen bedrijven die aan de slag willen met waterstof. We ondersteunen een werkgroep met koplopers.	●	●	●	●	●	●	●
7. We komen met een lokale aanpak energiebesparing met de nadruk op bewustwording rondom energiegebruik en isolatiemaatregelen. We sluiten ons hiervoor aan bij het landelijke isolatieprogramma.	●	●	●	●	●	●	●
8. We stellen een Warmteprogramma op. Uiterlijk 2026 willen we deze gereed hebben. En werken die nader uit in uitvoeringsplannen per wijk.	●	●	●	●	●	●	●
9. We sluiten het stadhuis aan op het warmtenet.	●				●	●	●
10. We werken toe naar en uitbreiding van het warmtenet in fase 2, mede ondersteund vanuit het nationaal Groeifonds.	●	●	●	●	●	●	●
11. Samen met de Omgevingsdienst voeren we toezicht en handhaving uit op de verduurzamingsplicht van bedrijven, zoals het voldoen aan energielabel C.	●	●	●	●	●	●	●
Milieu							
2. We zetten extra in op communicatie en voorlichting over het nieuwe afvalstelsel.	●				●	●	●
3. We zetten extra in op het voorkomen van bijplaatsingen en focussen ons op de hotspots.	●	●	●	●	●	●	●
4. We werken aan een circulaire economie en geven zelf het goede voorbeeld. Door in te zetten op circulair inkopen, een circulair afvalstelsel en meer aandacht voor circulariteit in de bouw.	●	●			●	●	●
5. We stellen samen met de Omgevingsdienst beleid op voor externe veiligheid.	●	●			●	●	●
6. In de omgevingsvisie en (later in) het omgevingsplan nemen we afspraken op over een betere luchtkwaliteit.	●	●			●	●	●

Nr.	Toelichting voortgang
Milieu	
3.	Op het gebied van het verminderen en voorkomen van bijplaatsingen bij ondergrondse containers werkt de gemeente nauw samen met Waardlanden op het gebied van voorlichting, educatie en klachtenregistratie en – afhandeling. Hier wordt stevig op geïnvesteerd. De status oranje heeft betrekking op het nog achterblijven van de beoogde doelen van het beleid. Dit vraagt naast de inspanningen van de gemeente en Waardlanden een gewenste gedragsverandering van de burgers. Naar aanleiding van de evaluatie van het Afval- en Grondstoffenbeleid wordt hier actie op ondernomen. Overigens zijn de vele bijplaatsingen geen specifiek Gorcumse of Waardlanden problematiek, maar hebben nagenoeg alle gemeenten in Nederland te maken met dit vraagstuk. Door een meer specifieke kostprijsberekening van de DVO's en prijsindexering namen en nemen de kosten voor het verwijderen van de bijplaatsingen substantieel toe, maar verwachten we over hele linie van de DVO's per saldo een verlaging van de DVO-kosten.
4.	In het verlengde van de landelijke aandacht voor circulaire economie en het huidige Afval- en Grondstoffenbeleid, proberen wij voortdurend nog minder restafval te produceren en meer grondstoffen uit afval te halen. Daarnaast wordt intern steeds duurzamer gewerkt. Te denken valt aan Riveer, Buitendienst, Stadsbeheer, Stadsontwikkeling, Inkoop en Faza. Verder liften wij, wegens het ontbreken van budget en daarmee ook capaciteit, mee met de duurzaamheidsplannen van de regio.

Duurzaamheid (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV7.2 Riolering	3.353	64	N	3.417	3.417
TV7.3 Afval	6.358	194	N	6.552	6.552
TV7.4 Milieubeheer	4.639	2.379	N	7.018	7.018
TV7.5 Begraafplaatsen en crematoria	489	28	N	517	517
Lasten	14.839	2.664	N	17.504	17.504
TV7.2 Riolering	3.965	50	V	4.015	4.015
TV7.3 Afval	6.628	40	V	6.668	6.668
TV7.4 Milieubeheer	1.157	2.374	V	3.531	3.531
TV7.5 Begraafplaatsen en crematoria	517	-100	N	417	417
Baten	12.267	2.364	V	14.631	14.631
Totaal van saldo baten en lasten	-2.573	-300	N	-2.873	-2.873
Stortingen in reserves	303	-18	V	285	285
Onttrekking aan reserves	199	20	V	219	219
Saldo	-2.677	-263	N	-2.940	-2.940

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten			
TV7.2 Riolering	64 N	50 N	Uit de analyse van de baten rioolheffing voor niet-woningen voorgaande jaren blijkt een licht stijgende trend in de opbrengsten. Voor dit jaar worden daarom extra baten van € 50.000 verwacht. Dit levert een voordeel op bij de baten van TV7.2. Tegelijkertijd wordt de storting in de voorziening met hetzelfde bedrag verhoogd, wat resulteert in een nadeel aan de lastenkant van TV7.2.
TV7.3 Afval	194 N	53 N	De definitieve afrekening van de verwerkingskosten 2024 is pas in een zodanig laat stadium aangeleverd dat deze niet meer verwerkt kon worden in de Jaarstukken 2024.

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verschil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
TV7.4 Milieubeheer	2.379 V	75 N	De actualisatie van de dienstverleningsovereenkomsten Waardlanden zorgt voor een verwachte verhoging van de kosten voor het inzamelen van bijplaatsingen bij ondergrondse containers.
		65 N	Voor het legen van prullenbakken is de verwachte verhoging € 65.000.
		1.138 V	Dit betreft de specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie. Deze wordt zowel aan de lasten als batenkant bijgeraamd.
		534 V	Dit betreft de middelen voor Energiearmoede. Deze worden zowel aan de lasten als de batenkant bijgeraamd.
		350 V	Dit betreft de Klimaatgelden. Deze worden zowel aan de lasten als de batenkant bijgeraamd.
		242 V	De lasten voor de RES worden voor met name personeelskosten gedeeld met Molenlanden Tegenover deze lasten staan ook hogere baten.
		110 V	Dit betreft de bijraming van de middelen voor de warmtetransitie. Deze worden zowel aan de lasten- als de batenkant bijgeraamd.
Baten			
TV7.4 Milieubeheer	2.374 V	2.374 V	Zie hiervoor de toelichting bij de lasten.
TV7.5 Begraafplaatsen	100 N	100 N	De afgelopen jaren worden de baten voor de begraafplaatsen niet gerealiseerd. In de Perspectiefnota 2026 is voorgesteld om de baten structureel te verlagen.

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
GRP 2022	1.075			1.075
GRP 2023	1.000			1.000
GRP 2024	1.000			1.000
GRP 2025	1.045			1.045
Beschoeiingen 2025	109			109
Beschoeiing de Wetering	243			243
Beschoeiing begraafplaats Lingewijk	280			280
Beschoeiing Veldijkplein en Du Perronplein	270			270
Beschoeiing Van Andel Spruijtpaan	389			389
Lasten	5.411	0		5.411
GRP 2022	1.075			1.075
GRP 2023	1.000			1.000
GRP 2024	1.000			1.000
GRP 2025	1.045			1.045
Baten	4.120	0		4.120
Totaal investeringen	1.291	-		1.291

2.9 Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Ruimtelijke ordening							
1. We maken een ruimtelijke visie voor Gorinchem, een zogeheten omgevingsvisie. Er komt al snel een eerste visie, die we deze periode verder door ontwikkelen.	●	●	●	●	●	●	●
2. We stellen een lokale klimaatadaptatiestrategie op en nemen concrete maatregelen tegen hittestress, droogte en wateroverlast.	●	●	●	●	●	●	●
3. We willen de biodiversiteit versterken en stellen daarom een stadsecoloog aan die ons gaat adviseren.	●	●	●	●	●	●	●
4. We gaan duurzaamheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulariteit en waterveiligheid beter borgen in de ruimtelijke ontwikkeling. We starten met een toetsingskader.	●	●	●	●	●	●	●
5. We gaan extra bomen planten. We streven naar een toename van 1% van het aantal bomen per jaar. Dat zijn ongeveer 180 bomen per jaar. Zo leveren we een substantiële bijdrage aan het terugdringen van onze CO ₂ -uitstoot.	●	●	●	●	●	●	●
6. We anticiperen op de toekomstige ruimte vraag voor de energietransitie en komen hiervoor met een plan van aanpak.	CB	●	●	●	●	●	●
7. Participatie is onder de Omgevingswet een verantwoordelijkheid van de bouwer/ontwikkelaar. We verplichten die participatie en verbinden hier heldere voorwaarden aan.	●	●	●	●	●	●	●
Stedelijke ontwikkeling							
1. We gaan stedelijk programmeren: We maken een plan op hoofdlijnen voor de ontwikkeling van onze stad, waarin zichtbaar wordt welke ontwikkeling wanneer en waar plaatsvindt en welke rol de gemeente daar in heeft. Ontwikkelingen zoals de Arkelsedijk, het Stationsgebied, Linge II Zuid en de Schelluinsestraat krijgen hierin een plek, zodat duidelijkheid ontstaat over wanneer wat gaat gebeuren in deze gebieden. Hiervoor maken we eerst een vlekkenplan met wat waar gaat gebeuren. De planning hiervan heeft een relatie met de planning van het opstellen van de omgevingsvisie.	●	●	●	●	●	●	●
10. Samen met de Omgevingsdienst voeren we toezicht en handhaving uit op de verduurzamingsplicht van bedrijven, zoals het voldoen aan energielabel C.	●	●	●	●	●	●	●
2. We realiseren de openbare ruimte en infrastructuur op het nieuwe bedrijventerrein Groote Haar.	●	●	●	●	●	●	●
3. We stellen een actueel ambitiedocument op voor Groote Haar, met aandacht voor economie en duurzaamheid en aandacht voor de 'schuifruimte' om op andere plekken in de stad woningen te kunnen (her)ontwikkelen.	●	●	●	●	●	●	●
4. We stellen een nieuw uitgiftebeleid en -protocol op voor de verkoop van grond op Groote Haar.	●	●	●	●	●	●	●
5. We zetten in op (her)ontwikkeling van de Schelluinsestraat om zo bedrijven te laten groeien en in de toekomst in een deel van het gebied wonen mogelijk te maken. Vanuit de ondertekende samenwerkingsovereenkomsten werken wij naar een masterplan voor dit gebied.	●	●	●	●	●	●	●

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
Wonen en volkshuisvesting							
	RB						
1. We zetten de starterslening voort.							
2. We doen een voorstel voor de inzet van instrumenten op de woningmarkt.							
3. We zetten in het kader van de Nationale Woon- en bouwagenda en de Regionale Realisatieagenda in op het versnellen van de woningbouw, de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen en op doorstroming. Onderdeel hiervan wordt om naar verwachting voor 1 januari 2026 (verplicht) een volkshuisvestingprogramma op te stellen.							
4. We stellen een woon-zorgagvisie op.							
5. We geven invulling aan de nieuwe taken en bevoegdheden naar aanleiding van de invoering van de Wet Goed Verhuurderschap							
6. We werken met Poort6 en HP6 aan het uitvoeren van de prestatieafspraken en maken jaarlijks een nieuwe jaarschijf met afspraken voor dat jaar.	CB						
							
7. We bieden medewerking aan de meerjarige afspraken 'woonproducten psychisch kwetsbare doelgroepen' in de regionale Agenda Huisvesting Kwetsbare Groepen 2023-2030.							
8. We herzien de urgentieverordening Regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden							
9. We stimuleren inwoners hun woning te verduurzamen, door middel van campagnes, energiebesparingsacties en de inzet van energiecoaches.							
Leefbaarheid en buitenruimte							
1. We gaan aan de slag met de benodigde onderhoudsinhaalslag voor verhardingen zoals fiets- en voetpaden, zodat onze stad schoon, heel en veilig is.							
2. We introduceren een stadsconciërge voor een frisse, schone en gastvrije stad, die de grootste irritaties direct kan oppakken.							
3. We vervangen onze buitenverlichting met LED-lampen, zo verminderen we het energieverbruik met 78% en nemen onderhoudskosten af. Dit doen we gebiedsgewijs.							
5. We werken met partners aan oplossingen om het plaatsen van oplaadvoorzieningen in de openbare ruimte te versnellen. Daarnaast actualiseren we het laadpalenbeleid, waarbij we kijken naar de gehele opgave op gebied van laadinfrastructuur en onderzoeken we hoe we willen omgaan met voorzieningen voor snel laden en verlengde private aansluitingen.							
6. We vernieuwen elk jaar een wijk op het gebied van speeltuinen en spelen, in samenwerking met bewoners en met aandacht voor vernieuwing en verduurzaming.							
7. We gaan, in samenwerking met Waardlanden, alledaagse ergernissen tegen door uitvoering te geven aan de prioriteiten van het Vergunningverlening-, toezicht-, en handhavingbeleid (VTH-beleid). We herzien het VTH-beleid en stellen een nieuw beleid op.							

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
8. We stellen de Woelse Waard open voor onze inwoners en maken met de betrokken Rijkspartners en eigenaren goede beheerafspraken.	●	●	●	●	●	●	●
9. We zorgen in overleg met buurtbewoners de komende jaren voor extra ontmoetings bankjes in de openbare ruimte.	●	●	●	●	●	●	●
10. We stellen een plan van aanpak voor dierenwelzijn op.	●	●	●	●	●	●	●
Raadsagenda							
Starterswoningen	●	●	●	●	●	●	●

Nr.	Toelichting voortgang
Stedelijk ontwikkeling	
1.	Het stedelijk programmeren is door het wegvallen van cruciale personele bezetting voorlopig "on hold" gezet.
Leefbaarheid en buitenruimte	
10.	Dierenwelzijn bestaat uit twee onderdelen: voor wilde dieren en voor gedomesticeerde dieren. In 2025 werken we "dierenwelzijn voor wilde dieren" uit in het programma Blikse natuur. Vanwege prioritering van taken is ervoor gekozen om het onderdeel "dierenwelzijn voor gedomesticeerde dieren" op te pakken na afronding van programma Blikse natuur, dat is in 2026.

VROSV (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV8.1 Ruimtelijke Ordening	1.411	1.026	N	2.437	2.437
TV8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	205	-52	V	153	153
TV8.3 Wonen en bouwen	3.259	-64	V	3.195	3.195
Lasten	4.875	910	N	5.785	5.785
TV8.1 Ruimtelijke Ordening	9	846	V	854	854
TV8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	437	112	V	549	549
TV8.3 Wonen en bouwen	4.821	-1.680	N	3.141	3.141
Baten	5.267	-722	N	4.545	4.545
Totaal van saldo baten en lasten	391	-1.632	N	-1.241	-1.241
Stortingen in reserves	2.235	171	N	2.406	2.406
Onttrekking aan reserves	209	60	V	269	269
Saldo	-1.635	-1.742	N	-3.377	-3.378

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Vershil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Lasten			
TV8.1 Ruimtelijke Ordering	1.026 N	763 N	Voor 2 woningbouwprojecten is een specifieke uitkering aangevraagd en ontvangen (StartBouwImpuls, SBI). Deze is zowel aan de lasten- als aan de batenkant bijgeraamd.
		100 N	In verband met een verwachte planschades is het budget planschade met € 100.000 verhoogd.
		60 N	In verband met het project Linge II Zuid zijn middelen nodig. Deze worden onttrokken aan de reserve Stedelijk Vernieuwing.
		83 N	Dit betreft de resterende middelen van de beschikking "De Vliegende Brigade". Deze wordt zowel aan de lasten- als aan de batenkant bijgeraamd.
TV8.3 Wonen en Bouwen	64 V	250 N	Dit betreft middelen die zijn ontvangen voor Knelpunten Haarwijk Oost. Deze worden zowel aan de lasten- als aan de batenkant bijgeraamd.
		325 V	Dit betreft een voordeel dat voortkomt uit de administratieve verwerking van de verkoop van panden en gronden. Daartegenover staan op TV0.8 lasten ter hoogte van hetzelfde bedrag.
		122 V	Door de verlaging van de rekenrente ontstaat een rentevoordeel ten opzichte van de oorspronkelijke raming. Zie verder de toelichting op programma Algemene Dekkingsmiddelen (storting in de reserves).
		65 N	De verkoopkosten voor het verkopen van gronden en panden vergen meer budget.
		50 N	De kosten van de omgevingswet zijn hoger dan begroot.
Baten			
TV8.1 Ruimtelijke Ordering	846 V	846 V	Zie voor toelichting TV8.1 SBI en Vliegende Brigade.
TV8. 2 Grondexploitatie (niet- bedrijventerrein)	112 V	168 V	Dit betreft ontvangen bijdragen van diverse partijen voor diverse woningbouwprojecten in de gemeente. Deze bijdragen worden gestort in de reserve Stedelijke Ontwikkeling.
TV8.3 Wonen en Bouwen	1.680 N	1.950 N	Dit betreft het (nog) niet realiseren van een opbrengst van een grondverkoop. Hier staat een lagere storting in de afschrijvingsreserve tegenover. Voor de lagere storting in de reserve zie toelichting programma 3.
		445 N	Dit betreft de administratieve verwerking van de verkoop van panden en gronden. Hier staan op TV0.8 hogere baten tegenover.
		400 V	De baten voor de bouwleges lopen voor op de prognose en worden naar boven bijgesteld.
		250 V	Dit betreft de batenkant in verband met Knelpunten Haarwijk Oost (zie TV8.3 lasten).
		35 V	De geplande verkopen van gronden en panden leveren meer op dan vooraf geraamd.
Reserves			
Stortingen in de reserves	171 N	168 N	Dit betreffen stortingen in de reserve Stedelijke Ontwikkeling als gevolg van bijdragen die ontvangen zijn voor diverse woningbouwprojecten in de gemeente.
Onttrekkingen aan de reserves	60 V	60 V	Dit betreft de onttrekking aan de reserve Stedelijke Ontwikkeling voor het project Linge II Zuid.

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Aankoop grond Wolpherensedijk		35	N	35
Groote Haar, windmolens bouwrijp maken	60			60
Lasten	60	35	N	95
Groote Haar, windmolens bouwrijp maken	60			60
Baten	60	0		60
Totaal investeringen	0	35	N	35

Aankoop grond Wolpherensedijk

Aankoop van de grond is nodig voor eventuele realisatie van een nieuwe verkeersoplossing (rotonde) in de toekomst.

2.10 Algemene dekkingsmiddelen

Actie (planning)	2025	2026	2027	2028	Inhoud	Planning	Budget
2. We toetsen elk investeringsvoorstel aan de ingezette lijn van schuldenafbouw, in het bijzonder in de Perspectiefnota.	●	●	●	●	●	●	●
3. We gaan met de gemeenteraad in gesprek over de wenselijkheid en de planning van investeringen.	●	●	●	●	●	●	●
4. We gaan op informele wijze in gesprek met de gemeenteraad over welke informatie de raad nodig heeft om zijn kaderstellende en controlerende rol goed in te vullen.	●	●	●	●	●	●	●
Nieuw vanaf de begroting 2025							
Digitalisering en uitbreiding reclamemasten	●	●			●	●	●

Nr.	Toelichting voortgang
Digitalisering en uitbreiding reclamemasten	De beoogde meeropbrengst van € 50.000 uit de reclamemasten langs de A27 wordt in 2025 niet gerealiseerd, omdat Rijkswaterstaat hier in verband met de verkeersveiligheid geen vergunning voor afgeeft.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV0.5 Treasury	-16	-23	V	-39	-39
TV0.61 OZB Woningen	727	77	N	804	804
TV0.63 Parkeerbelasting	277	-		277	277
TV0.64 Belasting Overig	78	-4	V	73	73
TV0.8 Overige baten en lasten	303	55	N	358	358
Lasten	1.369	105	N	1.474	1.474
TV0.5 Treasury	260	396	V	656	656
TV0.61 OZB Woningen	5.771	-		5.771	5.771
TV0.62 OZB- niet woningen	7.054	-		7.054	7.054
TV0.63 Parkeerbelasting	2.699	-40	N	2.659	2.659
TV0.64 Belasting Overig	218	-1	N	217	217
TV0.7 Alg. uitkering en uitk. Gemeentefonds	106.014	-		106.014	106.014
TV0.8 Overige baten en lasten	11	475	V	486	486
Baten	122.027	830	V	122.857	122.857
Totaal van saldo baten en lasten	120.658	726	V	121.384	121.384
Stortingen in reserves	1.204	1.838	N	3.042	3.042
Onttrekking aan reserves	2.434	-		2.434	2.434
Saldo	121.888	-1.112	N	120.776	120.776

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Vershil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
TV0.61 OZB Woningen	77 N	56 N	Dit jaar is nog externe ondersteuning nodig voor beroepszaken belastingen en de taxatie van incurante panden. Voor de inhuurkosten is budget beschikbaar op TV0.4. De kosten worden uiteindelijk doorbelast naar TV0.61. Tegenover deze last staat op TV04 eenzelfde bedrag als baat voor de doorbelasting.
TV0.8 Overige baten en lasten	55N	325 N	Zoals aangegeven bij TV8.3 betreft dit de administratieve verwerking van de verkoop van gronden en panden. Per saldo leveren de bijbehorende verkopen € 30.000 meer op dan begroot.
		272 V	Dit betreft het vrijvallen van de stelpost salarissen omdat de CAO lager is uitgevallen dan begroot.
Baten			
TV0.5 Treasury	396 V	410 V	Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat er meer dividend is ontvangen van de Bank Nederlandse Gemeenten en Stedin dan begroot.
TV0.8 Overige baten en lasten	475 V	475 V	Zoals aangegeven bij TV8.3 betreft dit de verwerking van de verkopen van gronden en panden.
Reserves			
Storting in reserves	1.838 N	1.838 N	Als gevolg van het later gereed komen van de investeringen zijn de rentelasten en de rekenrente lager dan begroot. Dit zorgt bij diverse programma's voor rentevoordelen die conform de afspraken worden gestort in de aflossingsreserve.

2.11 Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Overhead Overhead, VPB en onvoorzien (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming	Prognose
TV0.4 Overhead	16.687	33	N	16.720	16.490
Onvoorzien	100	-		100	100
Lasten	16.787	33	N	16.820	16.590
TV0.4 Overhead	432	-40	N	392	392
Baten	432	-40	N	392	392
Totaal van saldo baten en lasten	-16.356	-73	N	-16.429	-16.199
Stortingen in reserves	-	-		-	-
Onttrekking aan reserves	692	-		692	692
Saldo	-15.664	-73	N	-15.737	-15.507

Taakveld (bedrag x € 1.000)	Verskil tussen begroting en bijgestelde raming	Verdeling bedrag	Toelichting
Prognose TV0.4 Overhead	230 V	170 V	De landelijke invoering van de Woo verloopt langzaam en de regels veranderen regelmatig. Daarom heeft de gemeente tot nu toe gewacht met het uitvoeren van taken, om extra werk en kosten te voorkomen. Er komt nu meer duidelijkheid, maar sommige verplichte onderdelen hoeven niet meer in 2025 te gebeuren. De raad zal worden voorgesteld om via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2025 het budget beschikbaar te stellen in 2026.
		60 V	Voor de aanbesteding van het E-depot loopt een aanbesteding. Naar verwachting wordt de opdracht tot levering eind 2025 gegund, waarna de realisatiefase van start gaat. De implementatie zal echter niet volledig binnen dit jaar worden afgerond. De raad zal worden voorgesteld om via de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2025 het budget beschikbaar te stellen in 2026.

Investerings (bedragen x € 1.000)	Budget	Bijstelling	V/N	Bijgestelde raming
Hard en software 2024	396			396
Hard en software 2025	397			397
Vervangingsplan inventaris 2021	121			121
Vervangingsplan inventaris 2022	112			112
Vervangingsplan inventaris 2023	179			179
Vervangingsplan inventaris 2024	34			34
Vervangingsplan inventaris 2025	150			150
Warmtenet stadhuis	1.623	50	N	1.673
Lasten	3.012	50	N	3.062
Warmtenet stadhuis	480			480
Baten	480	0		480
Totaal investeringen	2.532	50	N	2.582

3 Reserves en voorzieningen

De onderstaande tabel geeft alle in de begroting opgenomen stortingen en onttrekkingen van reserves en voorzieningen weer, inclusief de actuele verwachtingen.

Reserves Bedragen x € 1.000	Begroting	Bijstelling	Actuele verwachting
Stortingen			
Infrastructuur	1.078	-56	1.022
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	18	-18	0
Duurzaamheid	285		285
Sociaal Domein	1.578	112	1.690
Stedelijke ontwikkeling	-	227	227
Aflossingsreserve	1.204	1.838	3.042
Onderwijshuisvesting	578	170	748
Degeneratie	-	386	386
Afschrijvingsreserve	17.261	-2.370	14.891
Totaal stortingen	22.002	290	22.292
Onttrekkingen			
Algemene reserve	6.334		6.334
Infrastructuur	3.534	510	4.044
Duurzaamheid	1.443	20	1.462
Sloop pand Lange Slagenstraat	226		226
Energielasten SGS	840	346	1.186
Gorcums Warenhuis	15		15
Sociaal domein	1.660		1.660
Stedelijke ontwikkeling	200	60	260
Dekkingsreserve IAC	100	-28	72
Perspectief Jeugd en Jongeren	10		10
Onderwijshuisvesting	625	-435	190
Afschrijvingsreserve	3.192	-23	3.169
Totaal onttrekkingen	18.179	450	18.628
Totaal mutaties reserves	3.824	-160	3.664

Voorzieningen Bedragen x € 1.000	Begroting	Bijstelling	Actuele verwachting
Pensioenverplichtingen bestuurders	238	9	247
Reparatie WW	12	-12	-
Rioolheffing	305	196	501
Vervanging riolering	1.045		1.045
Afkoopsommen grafrechten	182		182
Meerjaren onderhoudsplannen	2.491	12	2.503
Grondexploitatie bedr. terrein Gorinchem Noord / Groote Haar	212	-35	177
Stortingen	4.486	170	4.656
Pensioenverplichtingen bestuurders	-		-
Wachtgelden bestuurders en medewerkers	99	5	104
Regeling Vervroegd Uittreden	0	27	27
Vervanging riolering	1.045		1.045
Afwaardering bedrijfsgebouwen, woningen, gronden en voorraden	76		76
Afkoopsommen grafrechten	173		173
Meerjaren onderhoudsplannen	11.019	36	11.056
Grondexploitatie bedr. terrein Gorinchem Noord / Groote Haar	-	500	500
Onttrekkingen / bestedingen	12.413	569	12.981
Totaal mutaties voorzieningen	-7.927	-398	-8.325

Nr.	Bijstelling stortingen/onttrekkingen reserves en voorziening
Stortingen reserves	
Sociaal Domein	De voor- en nadelen op het programma Sociaal domein worden verrekend met de reserve Sociaal domein. Per saldo wordt er na de budgetbijstellingen in deze tussentijdse rapportage € 112.000 toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein.
Stedelijke ontwikkeling	Bij bouwplannen transitie naar woningbouw ontvangt de gemeente een bijdrage voor plankosten. De netto opbrengst € 227.000 wordt toegevoegd aan de reserve Stedelijke ontwikkeling.
Aflossingsreserve	Als gevolg van het later gereed komen van investeringen zijn de financieringslasten lager dan begroot. Dit voordeel van € 1.838.000 wordt conform de afspraak gestort in de aflossingsreserve.
Onderwijshuisvesting	Het exploitatiebudget van € 170.000 voor de nieuwbouw aan de Retranchement is in 2025 niet benodigd en wordt toegevoegd aan de reserve Onderwijshuisvesting.
Degeneratie	E-fiber legt in Gorinchem glasvezelkabel aan. Voor het openleggen en toekomstig herstel van de openbare verharding betaalt E-fiber een degeneratievergoeding aan de gemeente. In 2025 betreft dit een bedrag van € 271.000. Daarnaast wordt er aan degeneratievergoedingen van derden meer verwacht, dan oorspronkelijk geraamd. Deze meeropbrengst van € 115.000 wordt toegevoegd aan de reserve Degeneratie.
Afschrijvingsreserve	De afschrijvingsreserve Lingebrug wordt met € 1.950.000 verlaagd en de afschrijvingsreserve nieuwbouw zwembad wordt met € 420.000 verlaagd.
Onttrekkingen reserves	
Infrastructuur	Voor de herinrichting van de Banneweg is ook budget nodig voor kosten die niet mogen worden geactiveerd. Deze hebben met name te maken met de aanpassing van de spoorwegovergang. Deze incidentele kosten van € 500.000 worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Infrastructuur.
Energielasten SGS	De kosten voor de energievergoeding aan SGS over 2024 en 2025 worden gedekt uit de reserve Energielasten SGS.
Stedelijke ontwikkeling	Dit betreft de onttrekking van € 60.000 aan de reserve Stedelijke Ontwikkeling voor het project Linge II Zuid.

Nr.	Bijstelling stortingen/onttrekkingen reserves en voorziening
Onderwijshuisvesting	De sloop van de locatie van het voormalige Gilde is voorlopig uitgesteld. De onttrekking van € 435.000 aan de reserve Onderwijshuisvesting ook.
Stortingen voorzieningen	
Rioolheffing	Als gevolg van de lagere lasten en hogere baten wordt er € 196.000 toegevoegd aan de voorziening rioolheffing.
Onttrekkingen/ bestedingen voorzieningen	
Grondexploitatie bedr. terrein Gorinchem Noord / Groote Haar	Dit betreft een vrijval van € 500.000 van de verliesvoorziening Groote Haar die het gevolg is van de lagere rente grondexploitaties.

4 Bijlagen

4.1 Afkortingen

A

- **AD:** Algemene dekkingsmiddelen
- **AMV:** Alleenstaande minderjarige vreemdelingen

B

- **BBV:** Besluit Begroting en Verantwoording
- **BOA:** Buitengewoon opsporingsambtenaar
- **BRP:** Basisregistratie Personen
- **BTW:** Belasting over toegevoegde waarde
- **BUIG:** Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten

C

- **CAO:** Collectieve arbeidsovereenkomst
- **CB:** Collegebesluit
- **CBS:** Centraal Bureau voor de Statistiek
- **CMK:** Cultuureducatie met Kwaliteit
- **COA:** Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
- **CVO-AV:** Christelijk Voortgezet Onderwijs regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

D

- **DG&J:** Dienst Gezondheid & Jeugd
- **DVO:** Dienstverleningsovereenkomst

G

- **GALA:** Gezond en Actief Leven Akkoord
- **GCM:** Gorinchem Citymarketing
- **GRP:** Gemeentelijke Rioleringsplan

I

- **IAC:** Innovatie- en Afstudeercentrum
- **IHP:** Integraal Huisvestingsplan
- **ISK:** Internationale Schakelklas
- **IVM:** In Verband Met
- **IVP:** Integraal Veiligheidsplan
- **IZA:** Integraal Zorg Akkoord

L

- **LED:** Light Emitting Diode

M

- **Mln:** Miljoen

N

- **NPO:** Nationaal Programma Onderwijs

O

- **OAB:** Onderwijs Achterstanden Beleid
- **OBV:** Op Basis Van
- **OV:** Openbaar Vervoer
- **OVL:** Openbare verlichting
- **OZB:** Onroerende zaakbelasting

P

- **PPN:** Perspectiefnota
- **PROG:** Prognose
- **PGB:** Persoonsgebonden Budget

R

- **RB:** Raadsbesluit
- **RES:** Regionale Energie Strategie
- **ROG:** Rijke Ontwikkeldag Gorinchem

S

- **SBI:** Startbouwimpuls
- **SGS:** Stichting Gorinchemse Sportaccommodaties
- **SOJ:** Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid
- **SPUK:** Specifieke Uitkering
- **SVN:** Stichting Vluchtelingenwerk

T

- **TBV:** Ten Behoeve Van
- **TV:** Taakveld

V

- **VHL:** Vijfheerenlanden
- **VO:** Voortgezet Onderwijs
- **VTH:** Vergunningverlening Toezicht en Handhaving

W

- **WEB:** Wet Educatie en Beroepsonderwijs
- **Wmo:** Wet Maatschappelijke Ondersteuning
- **WSW:** Wet Sociale werkvoorziening

Gemeente Gorinchem

Stadhuisplein 1

Postbus 108 / 4200 AC Gorinchem

Telefoon: 14 0183

gemeente@gorinchem.nl

gorinchem.nl